

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

13 november 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het inschrijvingsrecht

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stilgelegde vernieuwingswerken aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Anderlecht

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het wegvallen van de contractuele personeelsleden van onbepaalde duur - CODO - in het buitengewoon secundair onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het project voor kinderen met autismspectrumstoornissen

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de oprichting van een nieuwe Nederlandstalige school in Schaarbeek door Belgisch-Turkse zakenlui

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gelijkschakelen van de graden die voor 2004-2005 zijn verleend met de nieuwe graden

waarin voorzien is in het structuurdecreet dat de bachelor-masterstructuur invoert in het Vlaamse hoger onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over aanbiedingen voor de aankoop van illegale diploma's via e-mail

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stand van zaken betreffende de automatische toekenning van studietoelagen op basis van de inkomensbelastingen

Vraag om uitleg van mevrouw Ilse Van Eetvelde tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over opvoedingsondersteunende projecten en het onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het aanbod van cursussen Nederlands als tweede taal en de behandeling van het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Rand

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een verzoek om medewerking vanwege een centrum voor leerlingenbegeleiding voor tbc-screening van anderstalige nieuwkomers

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studieduur in het hoger onderwijs

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 13 november 2003

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.27 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het inschrijvingsrecht

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het inschrijvingsrecht.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had deze vraag al eind september gesteld. Zij was geïnspireerd op een evaluatie die ik de minister op televisie had horen maken. In de commissie hebben wij ook al dikwijls gediscussieerd over het inschrijvingsrecht.

De reactie van de minister op televisie ging over een eerste evaluatie. In het secundair onderwijs zou alles goed zijn verlopen, buiten drie klachten die alle afkomstig waren van dezelfde school. De school bevond zich toevallig in mijn regio. De directie liet mij intussen echter weten dat de klachten allemaal zijn opgelost, evenwel niet op basis van de procedure, maar op basis van de chronologie van de inschrijvingen. De eerste ingeschrevenen waren er uitgevallen en zo kregen de ouders toch nog genoegdoening.

Er was en is nog altijd beroering in de scholen over deze zaak. Zo blijft bijvoorbeeld de vraag overeind naar de bevoorrechte behandeling voor broers en zussen. Ook vanuit het oogpunt van kansarme gezinnen is het immers goedkoper om verschillende kinderen op dezelfde school in te schrijven. Ouders begrijpen bovendien niet waarom hun kinderen

niet vanuit het 'eigen' basisonderwijs naar het 'eigen' secundaire onderwijs of de secundaire bovenbouw kunnen doorstromen.

Ik hoorde ook vragen bij de procedure en de administratieve rompslomp die een en ander met zich meebrengen. Scholen maken immers al in maart en april procedures op over de manier waarop de inschrijvingen zullen verlopen. Zij werden pas in juni via internet ingelicht en kregen via e-mail een aantal richtlijnen toegestuurd. Veel scholen hebben hun opendeurdagen dan al achter de rug. Ook de kostprijs weegt in het budget. Er moeten een heleboel aangetekende brieven worden verstuurd om mensen op de hoogte te brengen van het feit dat ze zijn geweigerd en nadien om de weigering in te trekken als er mensen zijn weggevallen.

De werking van de commissie wordt op het vlak van precisie soms in twijfel getrokken. De richtlijnen zouden absoluut duidelijk moeten zijn, wil men de rechtszekerheid dienen. Ouders moeten ook niet tegen de school worden opgezet en klachten of wrevel kunnen best worden vermeden. De school die klachten had gekregen van de ouders, heeft de kinderen nadien toch ingeschreven. Dat was dus niet nodig geweest.

De oorspronkelijke bedoeling bestond erin doelgroepeleringen meer kansen te bieden. Ik ga ervan uit dat het vooral om kansen in zogenaamde elitescholen gaat. Ik herinner mij dat zulke scholen vroeger al een systeem hadden ingeschakeld. Ik refereer aan een school in het Brussels. Er worden tot in september minstens vijf plaatsen vrijgehouden omdat kinderen uit kansarme groepen minder snel worden ingeschreven. Op die manier heeft de school een zekere aantrekkingskracht. Er kan kritiek zijn op die methode, maar deze school koos voor dit systeem.

Mevrouw de minister, werden met dit decreet betere resultaten geboekt, ook in scholen die minder

Becq

toegankelijk zijn voor specifieke doelgroepen ? Hoe wordt de administratieve werking geëvalueerd ? Zijn een vereenvoudiging en andere timing mogelijk ? Zijn er nog mogelijkheden op het vlak van de bevoorrechte behandeling ? Werden doelgroepleerlingen door deze reglementering beter bereikt en vinden deze kinderen ook hun plaats binnen de 'succesvolle' scholen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de nieuwe reglementering inzake het inschrijvingsrecht werd dit jaar voor het eerst geïmplementeerd. Er zijn aanwijzingen dat niet overal de correcte procedure werd gevolgd. Sommige directies wisten blijkbaar nog niet precies wat van hen werd verwacht. In bepaalde scholen gelden traditionele inschrijvingspraktijken die niet altijd in overeenstemming zijn met wat in het decreet staat. Die tradities bijsturen, lukt niet altijd meteen. Ook voor de doelgroep is de regelgeving nieuw waardoor niet altijd duidelijk was wat de rechten zijn en/of hoe die veilig kunnen worden gesteld. Er zijn wel campagnes gevoerd, maar die bereiken natuurlijk niet altijd de juiste personen. De reacties zijn dus niet eenduidig.

In elk geval blijft het aantal weigeringen en doorverwijzingen zeer beperkt. In totaal werden in heel Vlaanderen 46 doorverwijzingen en 200 weigeringen in het basisonderwijs en 1 doorverwijzing en 275 weigeringen in het secundair onderwijs geregistreerd. Er kan in het algemeen zeker niet worden gesproken over meer administratief werk. Niettemin zal de administratie op zeer korte termijn starten met een evaluatie van het inschrijvingsrecht en verwacht ik daarover een rapport tegen het einde van het jaar.

Als zich administratieve vereenvoudigingen opdringen, zullen die zeker worden doorgevoerd. Wat ik in september heb gezegd, deed ik op basis van gegevens die mijn administratie had verzameld in de inschrijvingsperiode zelf. Het was geen echte evaluatie, maar een eerste conclusie. De eigenlijke evaluatie start nu en ik zal daar verslag over uitbrengen in het parlement. Dan zal blijken of er bijsturingen nodig zijn. Dit is een belangrijk decreet waarover veel is gepraat in deze commissie. Vorige week nog was er een hoorzitting over het inschrijvingsrecht in Brussel.

De kwestie van de al dan niet bevoorrechte positie van broers en zussen en de doorstroming naar de bovenbouw, zal ook in dit onderzoek gebeuren. Er zal worden nagegaan of dit een reëel probleem vormde. Tot nog toe zijn er geen aanduidingen dat er meer problemen zijn dan vroeger, maar als dit toch zo blijkt te zijn, zal naar oplossingen worden gezocht. Mogelijk moet er voldoende sensibilisering komen om tijdige inschrijving van deze leerlingen te verzekeren. Vroeger waren er ook problemen met kinderen die niet terecht konden in dezelfde school als die van hun broers of zussen. Dat had veelal te maken met het feit dat de school het niet eens was met de keuze van de studierichting in het secundair onderwijs. We hebben dit opgelost door de vrije keuze aan de ouders en kinderen te laten. Ze mogen niet worden geweigerd op basis van schoolresultaten van het vorige jaar. Het klopt dat bepaalde scholen al een goed systeem in de geest van het decreet hanteren. Het is ook niet voor die scholen dat het decreet is geschreven, maar voor de andere.

Het is nog te vroeg om te stellen dat de leerlingstromen door het inschrijvingsrecht werden beïnvloed. Deze regelgeving zal pas ten volle invloed hebben als alle elementen die ermee samenhangen, ook effectief werken. Dat wil zeggen dat niet alleen het mechanisme van weigeringen en doorverwijzingen moet werken, maar dat op het lokaal overleg de knelpunten inzake de instroom van bepaalde leerlingengroepen aan bod kan komen. Op dit moment zijn de LOP's aan het werk om via de omgevingsanalyse de lokale situatie in al haar aspecten in te schatten en de invloed ervan op de onderwijskansen van jongeren in kaart te brengen. De combinatie van regelgeving, de centrale acties om de doelgroepen te informeren en de lokale acties via het LOP, zal ervoor moeten zorgen dat we meer vat krijgen op de leerlingstromen.

We hebben altijd gesteld dat de doelstelling van het decreet niet in één jaar kan worden gerealiseerd. Dat zal tijd vergen, en daarom is het zo belangrijk de zaken op de voet te volgen en zo nodig tegen het begin van het volgend schooljaar bij te sturen.

De ondersteuningsmiddelen worden voor een periode van 3 jaar toegekend. In het tweede deel van die 3 jaar wordt een inspectie georganiseerd. De conclusies ervan kunnen ook aanleiding geven tot bijsturingen. Vorige week nog is een studie gepubliceerd over éénoudergezinnen. In dat verband is misschien een bijsturing op het niveau van de indicatoren nodig. We zijn daar dagelijks mee bezig. Alle opmerkingen van de sector zelf worden na-

Vanderpoorten

tuurlijk beoordeeld en eventueel in rekening gebracht.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Mevrouw de minister, ik ben blij dat u in een evaluatie voorziet, en dat u een en ander ruimer aanpakt dan wat daarover op tv is gezegd. Ik ben tevreden dat de procedure wordt onderzocht, en dat ook de problemen van bepaalde doelgroepen worden bekeken. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat het decreet niet overal al wordt toegepast zoals het hoort. Het zou kunnen dat op dit ogenblik niet veel problemen worden gesignaleerd omdat de scholen onvoldoende zijn geïnformeerd over de gepaste werkwijze. U zegt ook dat er inzake doelgroepen vooral resultaatgericht moet worden nagedacht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stilgelegde vernieuwingswerken aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Anderlecht

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stilgelegde vernieuwingswerken aan de Rijksacademie voor Beeldende Kunsten te Anderlecht.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb over dit onderwerp al eerder een vraag gesteld. In haar antwoord zei de minister toen dat ze geld vrijmaakt voor het project.

Vandaag blijkt dat de werken stil liggen. Hoe komt dat ? Wat gebeurt er ? De buurt kan het gedrocht echt niet meer aanzien.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, zoals ik reeds heb ge-

antwoord op de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche van april 2003, is het project opgesplitst in twee fasen. In de eerste fase wordt het gebouw Rachin aangepast voor schoolgebruik. In 2001 zijn de werken stopgezet omwille van problemen met de vergunningen. In het voorjaar van 2003 waren deze problemen achter de rug en konden de werken worden voortgezet. De dakwerken zijn inmiddels, op enkele details na, uitgevoerd. De afbraakwerken zullen wegens problemen met de aannemer pas eind dit jaar, begin volgend jaar van start kunnen gaan. Na het beëindigen van de afbraakwerken kunnen de herinrichtingwerken beginnen.

De opdracht voor de herinrichting wordt op 2 december aanbesteed. De studie voor de aanpassing van de verwarming is aan de gang en de studie voor de aanpassing van de elektrische installatie is aanbestedingsklaar. Rachin zal, zonder verdere tegenslagen, in september 2004 in gebruik kunnen worden genomen.

In een tweede fase wordt gezorgd voor de afbraak van verkommerde gebouwen tussen het gebouw Rachin en het gebouw Van de Pereboom, een geklasseerd monument. Er wordt een speelplaats aangelegd en er komt een atelier, bergingen en een binnentuin. Deze lijdensweg is dus zo goed als zeker achter de rug.

De heer Walter Vandenbossche : Omdat mijn bakker in de buurt woont, zal ik dat project nauwgezet opvolgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het wegvallen van de contractuele personeelsleden van onbepaalde duur – CODO – in het buitengewoon secundair onderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het project voor kinderen met autismespectrumstoornissen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het wegvallen van de con-

Voorzitter

tractuele personeelsleden van onbepaalde duur – CODO – in het buitengewoon secundair onderwijs, en van de heer Martens tot minister Vanderpoorten, over het project voor kinderen met autisme-spectrumstoornissen.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, enkele jaren geleden hebben de minister van Onderwijs en de minister van Werkgelegenheid in het kader van een tewerkstellingsprogramma een aantal conventies afgesloten. De belangrijkste van deze conventies draagt het nummer 8.285 en betreft het aantal personeelsleden dat in het gesco-statuut kon worden aangesteld.

Op 1 januari 2002 zijn de gesco's omgezet in zogenaamde CODO's, contractuele personeelsleden van onbepaalde duur. Op zich is deze omzetting uiteraard een goede zaak. De aanstelling van deze personeelsleden was geen luxe, want ze beantwoordden aan een dringende behoefte op de verschillende niveaus waar ze werden ingeschakeld.

Ondertussen zijn de CODO's afgeschaft. Sinds 1 september 2003 bestaat dit statuut niet meer. De minister heeft de CODO's in het basisonderwijs, die voornamelijk administratieve taken uitvoerden, gecompenseerd. De CLB's hebben een gelijkaardige compensatie ontvangen. In het BuSO is dit helaas niet het geval.

De precieze cijfers zijn me onbekend, maar ik heb vernomen dat het in het BuSO om 16,5 eenheden zou gaan. Naar schatting 13 van deze 16,5 CODO-equivalenten hielden zich in het verleden bezig met de begeleiding van autistische leerlingen. Het is vooral in verband met deze begeleiding dat nu aan de alarmbel wordt getrokken. Bepaalde autistische leerlingen vergen namelijk een zeer intensieve begeleiding.

Gisteren heeft het Vlaams Parlement zich nog uitgesproken over twee voorstellen van resolutie over een afwijking van iets andere aard, namelijk ADHD. Net als leerlingen met ADHD hebben autistische leerlingen een zeer intensieve begeleiding nodig.

Autistische leerlingen worden opgevangen in autiklassen met maximaal zes tot acht leerlingen. Dat elke autiklas over twee begeleiders moet kunnen beschikken om goed werk te kunnen leveren, blijkt niet enkel uit de praktijk. Deze conclusie wordt te-

vens door de onderzoekers van de universiteit van North-Carolina en door de heer Peeters, een internationaal gerenommeerd deskundige inzake autisme, getrokken.

In de praktijk blijken de autiklassen slechts over één begeleider te beschikken. Autistische leerlingen vallen nu eenmaal niet in een aparte categorie die het toewijzen van personeel mogelijk maakt. Tot voor kort is de lacune door de CODO's opgevangen. Deze mogelijkheid is nu evenwel weggevallen.

Ik zou hier even willen verwijzen naar de BuSO-school Baken te Sint-Niklaas. Tot voor kort telde deze school vijf autiklassen. Voor de broodnodige bijkomende begeleiding kon ze op 2,5 CODO-equivalenten rekenen. Door een paar andere statutaire verschuivingen door te voeren, kon de directie ervoor zorgen dat elke autiklas in de praktijk over twee begeleiders kon beschikken.

Dit schooljaar zijn er evenwel twee nieuwe autiklassen bijgekomen. Tegelijkertijd zijn de 2,5 CODO-equivalenten weggevallen. Gedurende drierde van de schooluren beschikt elke autiklas slechts over één begeleider. Dit is ruim onvoldoende. Hoewel het schooljaar nog maar twee maanden bezig is, zitten heel wat begeleiders reeds op hun tandvlees. De situatie in deze school dreigt catastrofaal te worden.

Autisme is een vrij recent ontdekte afwijking. De decreetgever heeft onvoldoende rekening kunnen houden met deze bijzondere categorie van leerlingen. Bovendien is het aantal autistische leerlingen groter dan algemeen wordt gedacht.

Uit recent onderzoek van de UG blijkt eens te meer dat autisme niet kan worden genezen. Mits de juiste begeleiding kunnen autistische leerlingen met hun beperkingen leren leven en zich in het alledaagse leven integreren. Lichte autisten kunnen dit perfect via het inclusief onderwijs bereiken. Zware autisten kunnen enkel in autiklassen terecht.

Mevrouw de minister, zijn de CODO's in het BuSO om een specifieke reden niet gecompenseerd of gaat het hier om een vergetelheid? Om hoeveel CODO's gaat het hier precies? Hoeveel CODO-equivalenten werken met autistische leerlingen? Plant u maatregelen om deze mensen alsnog te vervangen? Zo ja, zal het hier om een structurele vervanging gaan en kunt u hiervoor een timing vooropstellen?

De Cock

Mijn laatste vraag is van een structurelere aard. Hoewel ik zelf geen vragende partij ben, zouden een aantal mensen in het onderwijs een andere oplossing naar voren willen schuiven. Autistische leerlingen hebben een specifieke begeleiding nodig. De detectie is de jongste tijd enorm verbeterd. Overweegt u het invoeren van een nieuw type, een type 9, om de autiklassen voor zware autisten beter in een structuur in te passen ?

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, mijn vraag gaat over onderwijsprojecten die in het verleden zijn opgezet om jonge autistische scholieren in het basisonderwijs zo goed mogelijk te ondersteunen.

De problematiek kwam aan de orde toen de CODO-projecten dreigden te worden opgedoekt. In haar omzendbrief van 18 juli 2003 hebt u er echter voor gekozen om de projecten te blijven financieren. Op 20 oktober maakte u in een persbericht bekend dat er in 6 Vlaamse scholen een project zou lopen voor kinderen met autismespectrumstoornissen. De scholen zouden een bedrag van 100.000 euro krijgen, wat hen moet toelaten twee extra personeelsleden en de nodige nascholing te financieren.

De bedoeling is dat de zes betrokken pilotscholen uit het buitengewoon onderwijs via dit project kennis en ervaring opdoen en de opgedane kennis over het begeleiden van kinderen met autisme overdragen aan andere scholen. Uit het vermelde persbericht blijkt ook dat het project een rol moet kunnen spelen in de weg naar meer inclusief onderwijs.

Ik lees verder met verbazing dat, hoewel bijvoorbeeld geografische spreiding een element vormde bij de selectie van de scholen, er pas na de selectie een overleg zal starten tussen de scholen en de begeleidende stuurgroepen. Pas dan zouden onder andere de regio's worden afgebakend waarin de scholen zullen werken. Het persbericht in de zogenaamde kwaliteitskranten is in die termen opgesteld. In ieder geval wordt het project ook opgevolgd door een stuurgroep en zal de onderwijsinspectie voor de evaluatie ervan instaan.

Is hier geen sprake van een vorm van dispraxie als pas nadien overleg wordt georganiseerd ?

Hoe kan de geografische spreiding een element zijn in de selectie van de pilotscholen, als pas na de selectie wordt nagedacht over hoe de regio's zullen worden afgebakend ?

Vallen de begeleidende stuurgroepen samen met de stuurgroep die het project zal opvolgen ? Wie maakt deel uit van de stuurgroep ? Hebben de koepels, de CLB's en andere actoren een plaats in deze stuurgroepen of wordt alleen om hun mening gevraagd ?

Op basis van welke criteria zal de onderwijsinspectie een en ander evalueren ? Waarop precies zal die evaluatie betrekking hebben ? Hoe verhoudt dit project zich tot de werking van de zogenaamde autiklas, die vooral via CODO-projecten in een pedagogisch project is ontwikkeld ?

Welke relatie is er tussen de via dit project gecreëerde tewerkstelling en de CODO-personeelsleden die zijn tewerkgesteld in een pedagogisch project van de CODO-projecten, die tot doel hebben de werking ten aanzien van autistische kinderen te optimaliseren ?

Hoe verhoudt dit project zich tot het GON ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de vragen van de heer De Cock en de heer Martens hangen inderdaad nauw samen. Ik antwoord eerst op de vraag van de heer De Cock. Het decreet betreffende de hertekening van het onderwijslandschap in het basisonderwijs omvat een aantal nieuwe beleidskeuzes met betrekking tot de CODO-projecten in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding. Deze vernieuwingen zijn al ingegaan op 1 september 2003.

Het nieuwe beleid ten aanzien van de personeelsleden die tot die datum in de CODO-projecten werkzaam waren, vloeide voort uit CAO VI. Tot 1 januari 2002 werden de projecten bemand door gesubsidieerde contractuele personeelsleden op basis van de conventie 8285, die werd afgesloten tussen de Vlaamse ministers van Onderwijs en Tewerkstelling. In uitvoering van CAO VI werden de gesco's vanaf 1 januari 2002 omgezet naar contractuele personeelsleden van onbepaalde duur ten laste van het departement Onderwijs. CAO VI ging echter verder : vanaf 1 september 2003 moesten de CODO-personeelsleden kunnen worden ondergebracht in de decreten rechtspositie. Dat betekent

Vanderpoorten

dat de personeelsleden terecht kunnen in een organieke betrekking op basis van een normenstelsel.

Om dat te realiseren, kregen ook de personeelsleden die in juni 2003 als CODO-personeelslid werkzaam waren in een project in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, een aantal bijkomende statutaire rechten in de vorm van dienstanciënniteit. Deze CODO-personeelsleden kunnen het verworven recht in de eerste plaats laten gelden voor het ambt dat zij de voorbije jaren hebben uitgeoefend, maar ook voor het nieuwe ambt van bijvoorbeeld beleidsmedewerker in het basisonderwijs.

Vanaf 1 september 2003 werden in het basisonderwijs bijna 1.000 nieuwe fulltime jobs van beleidsmedewerker gecreëerd in het kader van de zorgcoördinatie. De ervaring die iemand heeft opgedaan in het CODO-project in het secundair onderwijs schoolbestuur, kan ongetwijfeld dienstig zijn en overdraagbaar in de nieuwe functie van zorgcoördinator.

De CODO-projecten werden beheerd door de netten via ingediende projecten. In het buitengewoon secundair onderwijs zijn onder de projectnoemer Bijzondere Projecten specifieke doelgroepen gevestigd. Het gaat om autisme, gedragsproblemen en meervoudige handicaps. Vorig schooljaar zijn in totaal 20 CODO-personeelsleden, zowel voltijdse als deeltijdse, aangesteld. Drie andere personeelsleden van het BUSO waren actief in het project 'samenwerkingsverbanden gewoon en buitengewoon onderwijs en opvang interne leerlingen in het buitengewoon onderwijs'.

Naast de maatregelen die ik zal toelichten als antwoord op uw derde vraag, blijven ook in het huidige schooljaar de koepelorganisaties beschikken over een belangrijk contingent zogenaamde koepel-CODO's. Ook vroeger werden al koepel-CODO's ingezet in het kader van autisme. Binnen de vooropgestelde contingenten hebben de koepels de vrijheid om bijzondere aandacht te besteden aan bijzondere projecten, onder meer op het vlak van autisme. Ik weet dat verschillende netten de betrokken personeelsleden en hun expertise op deze manier hebben opgevangen. Dat betekent niet dat de koepel geen mensen kan inzetten als zij daarvoor kiezen. Er is een tegenstelling tussen de belangen van de personeelsleden die wij in opvolging van CAO VI wilden behartigen, en de continuïteit van een bepaald project met een interessante positie voor het betrokken personeelslid. Deze afwe-

ging moet de school of koepel desgevallend zelf maken.

Wat de vraag van de heer Martens betreft, heb ik in de discussietekst Maatwerk in Samenspraak de problematiek van de plaats van het autisme binnen de huidige typologie al aangehaald. Maatregelen moeten worden gezien in het licht van de verdere implementatie van Maatwerk. In de loop van dit schooljaar zullen in enkele thematische werkgroepen de in Maatwerk getrokken sporen verder worden uitgediept. Zo is bijvoorbeeld de doelstelling van een van de werkgroepen Komen tot een haalbare formule voor het vormen van Regionale ondersteuningsscholen of ROSSO. Deze scholen staan zowel in voor de opvang binnen de eigen school als voor de begeleiding van kinderen die inclusief in gewone scholen schoollopen. Het gaat hier over scholen type 2, 3, 4, 6 en 7 en scholen die leerlingen met meervoudige handicaps en met autismespectrumstoornissen opvangen.

Er bestaat geen typisch autistisch gedrag en bijgevolg ook geen typisch op autisme gericht onderwijs. Autismen is moeilijk of niet onder een type buitengewoon onderwijs te vatten, noch onder de bestaande types, noch onder een nieuw type. Er bestaat inderdaad een zeer grote waaier aan autismespectrumstoornissen. Ik wens niet vooruit te lopen op de resultaten van de verschillende Maatwerk-groepen, maar het is niet aangewezen om voor autisme binnen het buitengewoon onderwijs, naast de bestaande acht types, nog een apart type te creëren. In de discussietekst werd veeleer uitgegaan van verbreding van de types dan van een vereniging. Dat komt omdat er zoveel kinderen zijn met meervoudige handicaps, die over alle types heen lopen.

Vanaf het schooljaar 2003-2004 worden zes projecten opgestart voor kinderen met autismespectrumstoornissen ASS. Het doel van deze projecten is om binnen een welbepaalde regio tot een optimalisering van het onderwijsaanbod aan kinderen met ASS te komen. Hiertoe worden een beperkt aantal scholen voor buitengewoon basisonderwijs en buitengewoon secundair onderwijs, pilootscholen, die reeds expertise bezitten op het vlak van de begeleiding van kinderen met ASS, gevraagd tegelijk te werken aan de volgende drie sporen. Ten eerste, de verdere ontwikkeling van de eigen deskundigheid en professionaliteit ten aanzien van de problematiek van ASS. Ten tweede, het opnemen van een ondersteunende taak ten aanzien van scholen voor gewoon onderwijs die kinderen met ASS binnen hun leerlingenpopulatie hebben en die ondersteuning nodig hebben op school-, klas- en leerkracht-

Vanderpoorten

niveau om een gerichte aanpak hiervoor uit te werken. Ten derde, het opnemen van een ondersteunende taak ten aanzien van andere scholen voor buitengewoon onderwijs binnen die regio, die kinderen met ASS binnen hun leerlingenpopulatie hebben en een werking voor deze doelgroep willen opzetten of verder uitbouwen en ontwikkelen.

De projecten moeten de overheid meer zicht geven op de concrete uitwerking van de specifieke aanpak op school- en klasniveau, de samenwerking tussen scholen, de nodige middelen en de organisatorische voorwaarden. Het is de bedoeling de projecten gedurende drie schooljaren tot het einde van het schooljaar 2005-2006 te laten lopen. Scholen die een project uitwerken, krijgen een budget van 100.000 euro toegekend. Het totale budget bedraagt 600.000 euro. Het budget kan worden aangewend voor personeel, werking en nascholing. De middelen zullen in twee schijven ter beschikking worden gesteld.

Toen de beslissing werd genomen om een aantal projecten op te zetten, is dit gecommuniceerd aan de koepels, namelijk de VSKO, POV, OVSG en het Gemeenschapsonderwijs. Gelet op het beperkt aantal scholen die konden participeren, hebben we niet geopteerd voor een algemene oproep, maar voor een intensief overleg met de koepels. Dit overleg had tot doel de contouren van het project duidelijk af te lijnen, een verdeling van de projecten over de onderwijsniveaus en de netten te bekomen, alsook een geografische verdeling over Vlaanderen en een voorstel van mogelijke project-scholen door de koepels.

Op dit ogenblik zijn de zes scholen bekend. Met het oog op het concretiseren van het lokale project zullen ze deel uitmaken van de projectstuurgroep. Een element van het concretiseren is het regionale bereik dat elk project zal hebben. Dit verschilt met de geografische verdeling van de projecten over Vlaanderen, wat door de koepels onder elkaar werd afgesproken. Voor elk project moet nu worden bepaald hoe groot de regio zal zijn waarbinnen aan de optimalisatie van het onderwijsaanbod voor kinderen met autismespectrumstoornissen wordt gewerkt.

U spreekt over begeleidende stuurgroepen, maar er is slechts in één stuurgroep voorzien. Hiervan maken volgende geledingen deel uit : de koepels, elke pilotschool, de CLB-koepels, het kabinet en de administratie, de inspectie, de dienst voor onderwijsontwikkeling en een externe deskundige. Er

blijft steeds de mogelijkheid bestaan om anderen ad hoc uit te nodigen. De stuurgroep zal het project coachen. Het uitwerken van criteria voor evaluatie is één van de opdrachten. Het gaat dus om meer dan alleen maar een mening geven.

Het project grijpt niet in op bestaande werkingen zoals de anti-klas of het GON. Wat bestaat, kan verder blijven werken. Een eerste operationele doelstelling van het project is de verdere ontwikkeling van de deskundigheid en professionaliteit binnen de pilotscholen ten aanzien van de problematiek van ASS. De tweede doelstelling is het opnemen van een ondersteunende taak door de pilotschool ten aanzien van scholen voor gewoon onderwijs die kinderen met ASS binnen hun leerlingenpopulatie hebben en die ondersteuning nodig hebben op school-, klas- en leerkrachtniveau. Een derde doelstelling is het opnemen van een ondersteunende taak door de pilotschool ten aanzien van andere scholen voor buitengewoon onderwijs binnen die regio die kinderen met ASS binnen hun leerlingenpopulatie hebben en een werking voor deze doelgroep willen opzetten, uitbouwen of ontwikkelen.

Elk project krijgt een budget van 100.000 euro. Dat kan worden aangewend voor personeels-, werkings- en nascholingskosten. In het departement bestaat een pot met afwijkingsuren die kunnen worden toegekend aan scholen die met een of andere problematiek worden geconfronteerd. De voorbije jaren lag de prioriteit zeer sterk op scholen die een werking hebben op het vlak van autisme, en dat blijft ook bestaan. Dit project interfereert in geen geval met het CODO-systeem.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreid en verhelderend antwoord. U motiveert goed waarom u niet tot een type 9 wilt komen en waarom u de verbreding van de bestaande types veeleer als mogelijke oplossing ziet.

Ik wil nog een bijkomende vraag stellen. Begrijp ik het goed dat de autonomie van de koepel toelaat dat projecten van vóór 1 september bestendig kunnen worden ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat klopt. We hebben de discussie over de koepel-CODO's gevoerd. Als binnen een school een waardevol project bestaat, dan kan dat worden voortgezet met een koepel-CODO. Dat kan een personeelsver-

Vanderpoorten

schuiving meebrengen, maar hoeft geen inhoudelijke wijziging te betekenen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben ervan overtuigd dat dit project, dat een experimenteel karakter heeft, zeker mogelijkheden biedt. We dreigen op het vlak van zorgverbreding wel een veelheid van systemen te krijgen. Op termijn moeten we naar een breder en soepeler systeem evolueren met beperkte regelgeving. Het is geen slechte zaak dat er bij wijze van experiment zaken worden verkend. Bij een positieve evaluatie moet dit worden uitgebreid. Er moet een regelgeving komen waarin scholen zich soepel kunnen bewegen. Nu is het nogal een kluwen van systemen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Martens, ik ben het daar volledig mee eens. Het is wel niet zo gemakkelijk om de huidige situatie om te vormen naar dergelijk systeem. We willen veel materiaal verzamelen om dan een soepeler systeem uit te werken. We mogen echter nooit het belang van het kind uit het oog verliezen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de oprichting van een nieuwe Nederlandstalige school in Schaarbeek door Belgisch-Turkse zakenlui

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de oprichting van een nieuwe Nederlandstalige school in Schaarbeek door Belgisch-Turkse zakenlui.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, in de stadskrant 'Brussel Deze Week' werd op 15 oktober een artikel gewijd aan de oprichting van een

nieuwe Nederlandstalige secundaire school in de Paleizenstraat in Schaarbeek.

Dit trok meteen mijn aandacht. Deze nieuwe school, het Lucernacollege, wordt gefinancierd door de vereniging van Belgisch-Turkse ondernemingen. Voorlopig is de Turkse vereniging Prisma de organiserende instantie. Ook dat trok mijn aandacht. De school hoopt echter zo snel mogelijk erkend te worden door de Vlaamse overheid.

Volgens de directeur van het Lucernacollege is zijn school geen islamitische school en zijn kinderen van alle godsdiensten er welkom. Als levensbeschouwelijk vak wordt er islamonderricht gegeven, omdat dat de levensbeschouwing is van de kinderen die er schoollopen. De school volgt de Vlaamse eindtermen en heeft een streng pedagogisch concept. Het is de bedoeling om allochtone leerlingen zo goed mogelijk voor te bereiden op de eisen van de arbeidsmarkt, en er wordt enkel ASO aangeboden.

Dit lijkt een positief initiatief, maar ik heb toch een aantal vragen. Mevrouw de minister, wat waren tot nog toe de bevindingen van de onderwijsinspectie ? Verwacht u een spoedige erkenning van de school en de diploma's ? Welke termijn plakt u daarop ? Hoeveel leerlingen zitten er momenteel in het college ? Zijn alle leerlingen en leerkrachten van Turkse origine ? Wordt er ook onderricht van de Turkse taal en cultuur aangeboden, bijvoorbeeld op woensdagnamiddag of zaterdagochtend ? Hoe evalueert u de inhoud en structurele achtergrond van dit initiatief ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de inspectie secundair onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap heeft kort voor en na het begin van het lopend schooljaar een bezoek gebracht aan het nieuw opgerichte Lucernacollege in Brussel. Vermits de bij die gelegenheden vastgestelde feiten uiteraard onvoldoende zijn om een beslissing over de erkenning van de school te nemen, zal de onderwijsinspectie midden november en kort na de kerstexamens de school opnieuw aandoen. Hierover zijn trouwens reeds afspraken met de schoolverantwoordelijken gemaakt. De taalinspectie daarentegen zal een afzonderlijk bezoek brengen, eveneens op het einde van het eerste trimester.

Er zijn een aantal eerste summierse bevindingen. De onderwijstaal is het Nederlands en de goedge-

Vanderpoorten

keurde leerplannen van het gemeenschapsonderwijs worden gebruikt. Voorzover het werd bevraagd, beschikt het onderwijzend personeel over de vereiste of voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen. De school voldoet ook aan de wettelijke eisen inzake hygiëne en bewoonbaarheid. Het didactisch materiaal en de schooluitrusting voldeden begin september nog niet, maar er worden inspanningen op dat vlak geleverd.

Binnen het kader van de actieve onderwijsvrijheid betekent toekenning van een overheidserkenning aan een onderwijsinstelling, het verlenen van het recht om officiële van rechtswege geldende studiebewijzen aan regelmatige leerlingen te mogen uitreiken. De erkenning gebeurt onder de vorm van een ministerieel besluit. De erkenning vergt het voldoen aan alle voorwaarden zoals opgenomen in de Schoolpactwet van 29 mei 1959, met uitzondering van de rationalisatie- en programmatiënormen. Bij de oprichting van een nieuwe school vindt, eventueel per graad, voor het eerste werkingsjaar een tijdelijke erkenning plaats, terwijl vanaf het tweede werkingsjaar die erkenning definitief wordt.

Hoewel conform de wetgeving de beslissing over de erkenning uiterlijk 15 juni van het betrokken schooljaar moet worden genomen, is het de bedoeling om deze beslissing over de aanvraag tot erkenning van het eerste leerjaar van de eerste graad die door het schoolbestuur formeel in de maand augustus werd ingediend, begin 2004 te nemen. Op deze wijze moet de betrokken onderwijsgemeenschap niet onnodig lang in een klimaat van rechtsonzekerheid vertoeven. Deze beslissing geeft ook uitsluitsel over de vraag of de school haar leerlingen wel of niet moet voorbereiden op deelname aan de examencommissie.

Hoewel het aantal leerlingen niet relevant is bij de erkenning van een school, heeft de onderwijsinspectie op 9 september 2003 in totaal dertien leerlingen geteld. De onderwijsinspectie heeft noch de opdracht, noch de bevoegdheid te peilen naar de nationaliteit of origine van de individuele leden van de schoolbevolking. Mede gezien de geringe omvang van deze populatie, heeft de inspectie evenwel het vermoeden dat het onderwijzend korps van Vlaamse origine is en de leerlingen van Turkse afkomst.

Lessen en andere, al dan niet pedagogische activiteiten die buiten het curriculum vallen en eventueel van facultatieve aard zijn, staan los van de on-

derwijswet- en regelgeving en vallen buiten het bestek van de overheidscontrole. Ik weet niet of buiten de gewone lessen en lesdagen aan de leerlingen onderricht in de Turkse taal en cultuur wordt aangeboden.

Wat ik zelf denk over het initiatief doet niet terzake. In elk geval is het duidelijk dat de inspectie het dossier erg nauwgezet opvolgt.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gelijkschakelen van de graden die voor 2004-2005 zijn verleend met de nieuwe graden waarin voorzien is in het structuurdecreet dat de bachelor-masterstructuur invoert in het Vlaamse hoger onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het gelijkschakelen van de graden die voor 2004-2005 zijn verleend met de nieuwe graden waarin voorzien is in het structuurdecreet dat de bachelor-masterstructuur invoert in het Vlaamse hoger onderwijs.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit is een echte vraag om verduidelijking.

In de artikelen 128 en 129 van het structuurdecreet staat dat houders van academische graden in het ene geval de titel van 'master' en in het andere geval die van 'bachelor' mogen dragen. In artikel 128 staat ook dat er bijkomende maatregelen worden genomen voor academische en universitaire graden die niet in het structuurdecreet zijn opgenomen, maar op termijn toch recht geven op de beschermde titels van master en bachelor. Die mensen weten niet hoe het daarmee staat, en kunnen dus moeilijk de waarde van hun diploma inschatten.

Martens

Bestaat er een lijst van graden die eventueel in aanmerking komen ? Wanneer zullen die maatregelen worden genomen ? Welke criteria zullen worden aangewend ? Wat zal er gebeuren met het diploma hoger kunstonderwijs van de tweede graad met volledig leerplan ? Wordt dat diploma gelijkgeschakeld ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik heb niet de bedoeling het belang te onderschatten van de gelijkschakeling van graden die in de periode voorafgaand aan de invoering van de bachelor-masterstructuur werden verleend, met de graden van bachelor en master. Voor de meeste van deze 'oude' graden is de kwestie al geregeld in het decreet van 4 april 2003 zelf.

De artikelen 128 en 129 van het decreet bevatten ook bepalingen die de mogelijkheid in het leven roepen dat de Vlaamse regering aanvullende maatregelen neemt voor de gelijkschakeling van andere graden. Het was inderdaad op dat ogenblik niet mogelijk een exhaustieve lijst op te stellen van alle in het verleden uitgereikte diploma's en graden. Dat is onder meer het geval voor het toenmalig hoger kunstonderwijs, maar bijvoorbeeld ook voor de zogenaamde bijzondere licenties aan de universiteiten.

Mijn administratie werkt ondertussen aan een overzicht van deze diploma's en graden. Ik heb de administratie opgedragen mij een voorstel voor te leggen dat op grond van een volledig en correct overzicht, een systeem opbouwt dat zo eenvoudig mogelijk is en de mogelijke planlast tot het strikte minimum beperkt. Gezien de omvang van dat werk en gelet op de prioriteiten in verband met de omvormingsdossiers, is het nog te vroeg om hier uitspraken over te doen. Wel kan ik verzekeren dat we alles in het werk zullen stellen om een objectieve en rechtvaardige oplossing uit te werken. Dat moet tegen eind januari 2004 gebeuren, wat nog ruimschoots voor de datum van 1 juli 2005 is. Ik zal u op dat ogenblik alle informatie bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over aanbiedingen voor de aankoop van illegale diploma's via e-mail

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over aanbiedingen voor de aankoop van illegale diploma's via e-mail.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik ontving toevallig een e-mail waarin mij werd aangeboden een diploma aan te kopen. Ik belde naar Londen, en deed me voor als een werkzoekende die dringend nood heeft aan een bijkomend diploma. Men antwoordde me dat dit geen probleem zou zijn. Ik zou gelijk welk diploma van de Landford University kunnen krijgen. Men zei me dat het aanbod onder meer het ingekaderde diploma en aanbevelingsbrieven omvatte. Ik kreeg bij onmiddellijke betaling een reductie, maar er bleef nog wel 2.000 US dollar te betalen. Ik zei dat ik even wou nadenken over het voorstel, en vroeg om een schriftelijke bevestiging. Ik kreeg die ook, in de vorm van een brief die was ondertekend door de heer Paul Burke.

Onderzoek via het internet bracht me in Illinois, in de VS, waar deze groep vroeger erg actief was. De strafwetgeving is er aangepast, waardoor deze personen hun actieterrein naar Europa hebben verlegd. Jongeren hebben het moeilijk om een job te vinden, en bijkomende diploma's kunnen misschien helpen. De verleiding bestaat toch om op dit soort van aanbiedingen in te gaan.

Mevrouw de minister, we moeten die praktijken een halt toeroepen. Op VTM hebt u gezegd dat dit niet kan. U stelde dat in het Verdrag van Bologna in de registratie van universiteiten is voorzien. Is dat juist ? En moeten we geen signaal aan de buitenwereld geven ? Moeten werkgevers niet in staat worden gesteld om dat soort aanwervingsdocumenten te controleren, en het op te richten register van legale diploma's te consulteren ? Wellicht moet ook op Europees niveau een initiatief worden genomen. Er moet kordaat worden opgetreden.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb al in 1999 in een

Huybrechts

schriftelijke vraag de minister een gelijkaardig probleem voorgelegd. De minister antwoordde toen dat valse diploma's die via het internet worden verkocht van echte kunnen worden onderscheiden dankzij een eenvoudige controle door de erkende instelling die ze uitreikt.

Wat de diploma's betreft die door een erkende instelling, meestal uit de VS, via het internet te koop worden aangeboden, kwam het er volgens de minister op aan te controleren of de gediplomeerde wel degelijk cursussen heeft gevolgd. De minister schreef toen: 'De administratie kan eventueel een lijst samenstellen van de geaccrediteerde, in voorkomend geval erkende universitaire instellingen in de Verenigde Staten. Deze lijst zou in geval van twijfel ook voor het publiek toegankelijk kunnen zijn.' Hoe ver staat het daarmee?

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Op deze markt zijn er malafide, maar ook bonafide spelers. De landen die het Verdrag van Bologna hebben ondertekend, kunnen op termijn, ten vroegste in 2010, een lijst opstellen van opleidingen die leiden tot het verwerven van een erkende titel van master. Dat lost het probleem wel niet op, want men kan via het internet masteropleidingen volgen aan bonafide Amerikaanse universiteiten.

De Vlaamse universiteiten bieden allerlei masteropleidingen aan. Als straks een reguliere opleiding een masteropleiding wordt, dan zal het niet meer kunnen dat men master business administrator wordt na een opleiding waarbij vraagtekens worden geplaatst. Is dat dan een postuniversitaire opleiding die als een master-na-master-opleiding moet worden beschouwd? Hoe zit het met de opleidingen die tot vandaag buiten de accreditatie-regeling vallen?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik herhaal het voorstel dat ik enkele weken geleden ook al heb geformuleerd: kunnen we de diploma's die we in Vlaanderen uitreiken digitaal opslaan in een databank, liefst in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement Onderwijs? Zo zouden we tenminste al voor het binnenland over een controle-instrument beschikken. Werkgevers kunnen dan controles laten uitvoeren. Het spreekt vanzelf dat de privacy moet worden gerespecteerd, en dat niet iedereen

zomaar toegang kan krijgen tot die databank. Misschien moeten ambtenaren de controles uitvoeren.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik heb daar vragen bij. Vandaag al is de erkenning van buitenlandse diploma's een gigantisch probleem. De controle gebeurt al door ambtenaren. Als het gaat over een universitair diploma, mogen de universiteiten ook nog een advies geven. Ik vrees dat we nooit een sluitende controle zullen kunnen organiseren. Ik hoop enkel dat zo veel mogelijk landen accreditatiesystemen toepassen en dat de landen elkaars accreditatieorganen zullen erkennen. Het probleem zal echter blijven bestaan.

De heer Dirk De Cock : Dat is juist, maar toch moeten we iets in die zin uitbouwen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, via het internet proberen heel wat organisaties producten te slijten. Sinds enkele jaren worden ook diploma's en titels aangeboden als koopwaar.

Het is belangrijk dat kort wordt geschetst welke diploma's en titels worden beschermd. De wet van 11 september 1933 op de bescherming van de titels van het hoger onderwijs beschermt de vigerende titels van kandidaat, licentiaat en doctor. Het gaat om titels die zijn uitgereikt door een Vlaamse instelling of op grond van een gelijkwaardig verklaard diploma zijn toegekend. Artikel 25 van het structuurdecreet van 4 april 2003 beschermt de nieuwe titels van bachelor, master of doctor, met of zonder nadere specificatie. Het gaat opnieuw om titels die zijn uitgereikt door een Vlaamse instelling of op grond van een gelijkwaardig verklaard diploma zijn toegekend. Een aantal specifieke titels zoals die van arts, burgerlijk ingenieur, apotheker en dergelijke worden wettelijk en decretaal beschermd.

Voor een aantal van de hier aangehaalde problemen zal het hogeronderwijsregister een oplossing bieden. Voor de burger zal het alleszins duidelijk worden welke diploma's, titels en specificaties worden beschermd. Het hogeronderwijsregister zal diverse gegevens bevatten over elke geaccrediteerde en tijdelijk erkende opleiding. Elk jaar, voor 1 mei, zullen de onderwijsinstellingen hun gegevens ter beschikking moeten stellen. Voor 1 juni zal het ho-

Vanderpoorten

geronderwijsregister die gegevens bekendmaken. Iedereen zal deze gegevens gemakkelijk kunnen consulteren.

Iedereen die zich nadien nog ten onrechte een titel aanmeet, kan met een geldboete en een gevangenisstraf worden bestraft. Ik vind deze sancties verantwoord. Niemand koopt te goeder trouw een diploma via het internet. Nepdiploma's hebben uiteraard geen enkel academisch of civiel effect in Vlaanderen of in België. Erkenningsaanvragen met betrekking tot via het internet gekochte diploma's worden automatisch onontvankelijk verklaard.

Indien een organisatie via het internet een titel of een diploma van een erkende Vlaamse onderwijsinstelling aanbiedt, kan de overheid optreden. Deze vorm van schriftvervalsing kan gerechtelijk worden vervolgd. Het zal uiteraard niet altijd even eenvoudig zijn om buitenlandse organisaties te vervolgen die Vlaamse diploma's aanbieden. De websites van deze frauduleuze instellingen verdwijnen voortdurend en duiken iets later plots weer op.

Het zal niet zo moeilijk zijn de situatie in Vlaanderen onder controle te krijgen. Het zeer toegankelijke hogeronderwijsregister zal dit zeker mogelijk maken. Voor de buitenlandse diploma's zullen we een tweede, meer sluitend systeem moeten ontwikkelen.

Deze ontwikkeling omvat twee elementen. Ten eerste moeten we de eventuele erkenning van buitenlandse diploma's gemakkelijker maken. Er doen zich op dit vlak nog steeds problemen voor. Zelfs de erkenning van bepaalde Europese diploma's sleept soms lang aan. Ten tweede moeten we een manier vinden om na te gaan op welke wijze een buitenlands diploma is verkregen. We moeten weten of het om normale of om frauduleuze praktijken gaat.

De ontwikkeling van dit eerste element is reeds vergevorderd. De ontwikkeling van het tweede element is een bijkomende opdracht voor mijn diensten. Het departement Onderwijs is zich bewust van het ontbreken van een volledig sluitend systeem en van de noodzaak om, onder meer met de ons omringende landen, de nodige afspraken te maken.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Ik dank de minister voor haar antwoord.

Wat de ontwikkeling van het tweede element van een sluitend systeem betreft, heb ik de indruk dat ze vrij machteloos staat. Wat het eerste element betreft, is haar antwoord daarentegen zeer logisch. Het zou kras zijn indien we er niet eens in zouden slagen onze eigen diplomamarkt in de hand te houden.

De mondialisering van de samenleving houdt in dat we op alle uitdagingen moeten kunnen ingaan. Ik denk hierbij niet enkel aan de mensen die zich schuldig maken aan fraude. De minister heeft het strafrechtelijke aspect van deze praktijken daarnet al onderstreept. Ik denk hierbij ook aan de mensen die op een correcte wijze bijkomende titels hebben behaald. Heel wat mensen die in de VS of elders een bijkomend diploma hebben behaald, komen in een vrij twijfelachtige en rechtsonzekere positie terecht.

Mevrouw de minister, vooral op het Europese niveau zou u hier werk van moeten maken. Ik ben van mening dat we op dit vlak absoluut nog stappen vooruit moeten zetten.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Vandenbossche, u mag de situatie op het Vlaams niveau niet onderschatten. De omvorming vergt van iedereen een aanpassing. Dit geldt tevens voor de studenten die stilaan in het nieuwe systeem terecht komen en voor hun ouders.

Wat de diploma's en de titels betreft die via buitenlandse kanalen worden aangeboden, ben ik het eens met uw stelling dat we nog bijkomende inspanningen moeten leveren. Dit betekent niet dat ik machteloos sta. Er is vandaag nog geen sluitend systeem. De overheid moet hier evenwel op blijven toekijken en moet blijven trachten een zo sluitend mogelijk systeem te ontwikkelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stand van zaken betreffende de automatische toekenning van studietoelagen op basis van de inkomensbelastingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stand van zaken betreffende de automatische toekenning van studietoelagen op basis van de inkomensbelastingen.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, tijdens heel wat discussies die we in deze commissie al hebben gehouden, zijn we tot de conclusie gekomen dat studietoelagen bijdragen tot de democratisering van het onderwijs. Het is dan ook zeer belangrijk dat deze toelagen op de juiste plaatsen terecht komen. De Vlaamse regering moet maximaal initiatieven nemen om de rechthebbenden effectief een studietoelage te bezorgen.

Het Vlaams Parlement heeft in dit verband twee resoluties goedgekeurd met nummers 425 en 1383. Beide resoluties bevatten richtlijnen voor de Vlaamse regering. Door middel van deze richtlijnen heeft het Vlaams Parlement de Vlaamse regering gevraagd om zo snel mogelijk met de federale regering overleg te plegen over het uitwerken van een systeem dat het departement Onderwijs onmiddellijk doorgeeft welke belastingplichtigen met kinderlast aan de inkomenscriteria voor het toekennen van studiebeurzen beantwoorden.

Aangezien deze resoluties respectievelijk drie en één jaar geleden zijn goedgekeurd, vraag ik me af wat momenteel de stand van zaken is. Is dit overleg met de federale regering al opgestart ? Zo ja, hoe staat het hiermee ? Zo neen, wanneer zal dit overleg dan worden opgestart ? Wanneer zal de automatische toekenning van de studietoelagen op basis van de inkomenscriteria van start kunnen gaan ?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik onderschrijf de vragen van de heer De Cock. Ik ben enkel wat verrast door zijn zeer afstandelijke inleiding. Ik ben verrast dat hij naar stuk x of stuk y verwijst. Ik ben dit in deze commissie niet gewoon.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, wat de vorm van de vraag om uitleg van de heer De Cock betreft, ben ik het eens met de heer Vandenbroeke. Wat de inhoud betreft, gaat het hier om een wezenlijk probleem.

Het gebeurt vaak dat we tijdens gesprekken met onaangename verhalen worden geconfronteerd. Mensen die duidelijk in aanmerking komen voor een studietoelage, botsen vaak op drempels. De voornaamste drempel is het feit dat studietoelagen worden toegekend of niet worden toegekend. Ik vraag me af waarom we niet met glijdende schalen kunnen werken.

Ik vraag me tevens af waarom bepaalde criteria niet verder worden verfijnd. Het gaat hier niet om verzonnen verhalen. Bepaalde mensen slagen er, via BVBA's en dergelijke constructies, in hun leven zo te organiseren dat ze een huis van hun eigen BVBA huren, hun KI kunnen aanpassen en zodoende een studietoelage kunnen krijgen. Voor mensen die deze beurs veel harder kunnen gebruiken, is dit de schrijnende realiteit.

Een alleenstaande leraar met twee kinderen kan geen beroep doen op een studiebeurs. Hij bevindt zich nochtans in moeilijker omstandigheden dan iemand die zijn formele recht op een studiebeurs enkel aan de vindingrijke organisatie van zijn eigen leven te danken heeft en er verder een riante levensstijl op nahoudt.

Ik herinner me de discussie die we in de tijd van voormalig minister Coens hebben gevoerd. Het systeem is toen verfijnd. Ondertussen is gebleken dat het nog niet voldoende is verfijnd. Om een rechtvaardige toewijzing van de studiebeurzen mogelijk te maken, moeten we het systeem nog adequater maken.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken ? Het is jammer dat de middelen zo beperkt zijn. We moeten ervoor zorgen dat iedereen die aanspraak op een studiebeurs kan maken, er ook effectief een krijgt.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Ik wil opmerken dat ik de nummers van de betrokken stukken enkel in mijn vraag om uitleg heb vermeld om iedereen de kans te bieden ze vlug op te zoeken en de inhoud even op te diepen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, hier werd al verwezen naar het antwoord dat ik in april 2003 heb gegeven op een vraag om uitleg die de heer Martens naar aanleiding van het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst heeft gesteld.

In dat antwoord heb ik omstandig uiteengezet waarom een automatische toekenning op basis van de inkomensbelasting niet tot de mogelijkheden behoort. Ik denk niet dat het de bedoeling is dat ik hier nogmaals hetzelfde antwoord geef. De voornaamste redenen waarom een automatische toekenning niet mogelijk is, schuilen in de wet op de privacy en in de individueel sterk verschillende voorwaarden voor studiefinanciering.

Zoals ik toen al heb verklaard, wordt op dit ogenblik wel werk gemaakt van een doorgedreven elektronische verwerking van de aanvragen voor studietoelagen. In de afdeling Studietoelagen loopt momenteel een e-governmentproject. Hierbij wordt het verminderen van de administratieve last voor de burger prioritair gesteld.

Het verhogen van de gebruiksvriendelijkheid van de applicatie moet de efficiënte afwerking van de dossiers verbeteren. Bovendien zal de burger in de toekomst de mogelijkheid worden geboden om een studietoelage on line aan te vragen en de status van zijn dossier te raadplegen.

Het verminderen van de administratieve last voor de burger krijgt hierbij evenwel de grootste aandacht. Dit lijkt me overigens de onderliggende toon van de vraag over de automatische toekenning van studietoelagen. De nieuwe applicatie wordt momenteel uitgebouwd.

Wat de uitwisseling van gegevens betreft, hebben we al verschillende contacten gehad met de diensten die deze gegevens kunnen aanbieden. Op het federale niveau gaat het om het ministerie van Financiën en om de Kruispuntbank, die de gegevens inzake sociale zekerheid verzamelt. Verder hebben we hierover ook uitgebreide contacten met de onderwijsinstellingen gehad.

De planning voorziet in een volledige operationalisering van de nieuwe applicatie op 1 juli 2004. Omwille van bepaalde omstandigheden is een volledige automatisering niet mogelijk. Een administratieve

vereenvoudiging zal sowieso een oplossing bieden voor de rompslomp waarmee de meeste betrokkenen momenteel worden geconfronteerd. Het invoeren van gezinsdossiers zal op dit vlak zeker een stap in de goede richting betekenen. Nadien kunnen we nagaan welke bijstellingen nog nodig blijken.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, heel wat mensen die op basis van hun inkomsten voor een studietoelage in aanmerking komen, vallen momenteel nog uit de boot omdat ze dit gewoon niet weten. Dit is geen gevolg van de administratieve complexiteit. Die mensen weten gewoonweg niet wat ze moeten doen om een studietoelage te krijgen. Dit lijkt me nog steeds het grootste probleem.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Suykens, u hebt gelijk. Ik weet niet of u de afdeling Studietoelagen van het departement Onderwijs kent. De mensen die op deze dienst werken, zijn zeer begaan met het sociale aspect van hun werk. Zij hebben op dit vlak al ongelooflijk veel werk verricht.

De mensen die de studietoelagen het hardst nodig hebben, zijn net de mensen die het minst makkelijk een brochure meenemen of on line actief zijn. Het komt er bijna op aan al deze mensen persoonlijk aan te spreken. In dit verband hebben we de onderwijsinstellingen trachten te sensibiliseren. Scholen die merken dat bepaalde mensen volgens hun gegevens recht hebben op een studiebeurs, zouden die mensen persoonlijk moeten informeren.

We beseffen dat de scholen en de andere onderwijsinstellingen zich hiervoor moeten inzetten. Vanuit Brussel is dit namelijk onbegonnen werk. Er kunnen brieven worden geschreven, maar de doelgroep leest de brieven niet. Het blijft een aandachtspunt, dat steeds opnieuw moet worden sensibiliseerd, want er komen immers altijd nieuwe generaties ouders en studenten aan bod. Ook de OCMW's en andere sociale diensten spelen hierin een belangrijke rol. Het vraagt in ieder geval in de eerste plaats een inspanning van de overheid.

De heer Luc Martens : Het antwoord van de minister is correct, maar wordt er vandaag gewerkt aan de verfijning van criteria, zoals bijvoorbeeld glijdende schalen ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Wij zijn bezig met een decreet voor het hoger onderwijs. Het is afgestemd op de Bologna-evolutie. Er wordt getracht een realistische benadering in te bouwen, die zo nauw mogelijk aansluit op de situatie van de dag. Er zijn al ideeën gelanceerd met betrekking tot de studiefinanciering van het secundair onderwijs. Daarin is men nog niet zo vergevorderd. Het is hoofdzakelijk een kwestie van budget. In het kader van de begrotingsbesprekingen zal er ongetwijfeld nog een en ander over worden gezegd.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik was vorige week aanwezig op de begrotingsbesprekingen in Nederland. Er woedt een enorm debat over de financiering in het hoger onderwijs en het sociale aspect van studieleningen. Het lijkt mij interessant de teksten ervan op te vragen. Ik was verbaasd over de discussie aldaar, want er is vastgesteld dat de 2,4 miljard euro die Nederland aan studiefinanciering besteedt, niet bij de juiste doelgroep terecht komt.

De voorzitter : Wij zullen de stukken opvragen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ilse Van Eetvelde tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over opvoedingsondersteunende projecten en het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Eetvelde tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over opvoedingsondersteunende projecten en het onderwijs.

Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Mevrouw Ilse Van Eetvelde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, naar schatting 15.000 tot 45.000 kinderen in Vlaanderen vertonen een zodanig afwijkend gedrag dat het hen tot een probleemkind maakt. Niet alleen de school weet vaak met hen geen raad, ook de ouders zitten met de handen in het haar. Zulke kinderen drijven hun omgeving tot wanhoop en hypothekeken daardoor hun eigen toekomst.

Uit een onderzoek aan de Gentse Universiteit van de voorbije 3 jaren bleek dat door oudertraining het probleemgedrag afneemt en hanteerbaar wordt. Het effect hiervan zou niet tijdelijk zijn, maar het probleem fundamenteel oplossen. Ik verwijs naar de artikelen in De Standaard en Het Nieuwsblad van 29 oktober 2003. Ouders leren via de oudertraining specifieke technieken om het probleemgedrag te hanteren en hun kinderen duidelijke leefregels te bieden zodat conflicten verminderen.

Intussen is het bewuste onderzoek afgelopen, maar de oudertrainingen gaan door. Daarnaast bestaan nog andere kanalen waar mensen met opvoedingsproblemen terecht kunnen, zoals de Opvoedingstelefoon, Kind en Gezin, de Oefenscholen van de Gezinsbond en andere waardevolle initiatieven. Volgens de Gentse universiteit zou de inhoudelijke ondersteuning van de ouders beter kunnen, waarbij zij een rol voor de overheid ziet.

Ook de school en het CLB kunnen waardevolle informatie verschaffen over probleemgedrag vanuit de eigen specifieke en jarenlange ervaring. Communicatie tussen het onderwijs en de opvoedingsondersteunende projecten lijkt me dan ook een belangrijke meerwaarde te hebben. Alle partners hebben er belang bij dat het probleemgedrag bij kinderen effectief wordt aangepakt. Dat werpt vruchten af in de vrije tijd, maar ook op school.

Mevrouw de minister, zijn er in Vlaanderen projecten waarin samenwerking wordt nagestreefd tussen scholen en CLB's voor de opvoedingsondersteuning van ouders ? Wordt het departement Onderwijs bij eventuele projecten betrokken ? Wordt er overleg gepleegd tussen uw kabinet en de preventie op het kabinet van de minister van Welzijn ? Zijn er plannen voor een multidisciplinair project voor de preventie van probleemgedrag bij kinderen ? En zal het departement Onderwijs hierbij worden betrokken ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, op lokaal niveau worden diverse projecten voor opvoedingsondersteuning uitgewerkt, maar het departement Onderwijs heeft op dit moment geen zicht op deze projecten en neemt geen initiatieven. Als er projecten op lokaal niveau worden opgezet, kunnen de CLB's daaraan deelnemen. Zo zijn er CLB's die partner zijn in het project De Opvoedingswinkel in Limburg.

Vanderpoorten

Het departement Onderwijs organiseert zelf geen projecten voor samenwerking tussen scholen en CLB's voor de opvoedingsondersteuning van ouders. Het departement heeft in het verleden wel projecten ondersteund, onder meer in het kader van artikel 88 van het decreet van 1 december 1998 betreffende de Centra voor Leerlingenbegeleiding. Zo was er bijvoorbeeld Dicht bij Ouders te Genk of een samenwerkingsproject rond opvoedingsondersteuning, met als kernbegrippen drempelverlagend werken naar ouders en het verstevigen van de lokale netwerking. Een ander project was het project Kleuters in de Kijker, dat ervan uitging dat ouders het best geplaatst waren om de ontwikkeling van hun kind te stimuleren en op te volgen. De school en het CLB waren toen partners.

Daarnaast werden in het kader van het decreet van 20 juni 1996 betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van ouderverenigingen en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren, vormingsprojecten voor ouders ondersteund. In de toekomst wordt deze materie mee opgenomen in het ontwerp van decreet inzake participatie. Ik verwijs hiervoor graag naar de komende bespreking van dat ontwerp.

Ouders met pedagogische problemen kunnen, conform artikel 6 van het decreet op de CLB's, altijd hun problemen bij de CLB's aanklaarten. De wijze waarop school en CLB hierop samen ingaan, vertaalt zich in het beleidsplan of het beleidscontract die beide instellingen in overleg opmaken.

In het kader van het beleidsvoorbereidend project Integrale Jeugdhulp zijn er interdepartementale contacten tussen Onderwijs en Welzijn. Het beleidsvoorbereidend project Integrale Jeugdhulp wil ervoor zorgen dat diensten beter samenwerken, dat lacunes in het hulpverleningsaanbod worden opgevuld en dat jongeren naar het juiste aanbod op het goede moment worden geleid. Als uit dit project zou blijken dat er een lacune bestaat wat de opvoedingsondersteuning aan ouders betreft, kan daar mogelijk een multidisciplinair project voor de preventie van probleemgedrag bij kinderen uit groeien. Vermits het departement Onderwijs partner is in het project Integrale Jeugdhulp, zal het dan ook betrokken partner zijn. In de voorbereiding rond de ontwikkeling van het kaderdecreet Integrale Jeugdhulp wordt bepaald dat naast de minderjarige ook elke ouder met een hulpvraag of hulpbehoefte die verband houdt met de opvoeding of ontwikkeling van zijn minderjarig kind, recht op Integrale Jeugdhulp krijgt.

Op dit moment stel ik voor af te wachten wat het decreet Integrale Jeugdhulp biedt. Als bevestigd wordt dat er hulpvragen van ouders zijn inzake opvoedingsondersteuning, stel ik voor er samen met Welzijn aan verder te werken.

Mevrouw Ilse Van Eetvelde : Ik dank de minister voor haar antwoord en kijk uit naar het decreet Integrale Jeugdhulp.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het aanbod van cursussen Nederlands als tweede taal en de behandeling van het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Rand

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het aanbod van cursussen Nederlands als tweede taal en de behandeling van het Nederlandstalig onderwijs in de Vlaamse Rand.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in het jongste nummer van de Randkrant, het tijdschrift dat door de VZW De Rand in een hele reeks gemeenten rond Brussel wordt verspreid, wordt aandacht besteed aan de toespraak die gouverneur De Witte van Vlaams-Brabant heeft gehouden naar aanleiding van het politieke werkjaar van de provincieraad van Vlaams-Brabant. De gouverneur heeft daarbij zijn bezorgdheid geuit over het ontoereikende aanbod van cursussen Nederlands als tweede taal in het arrondissement Halle-Vilvoorde, meer bepaald in de Vlaamse Rand rond Brussel, waar heel wat anderstaligen wonen.

Men moet die waarschuwing dan ook ernstig nemen, ook in het licht van de taaltoestanden die we in dat gebied kennen. De Vlaamse regering heeft er zich bovendien toe verbonden het Vlaamse karakter van die regio te zullen handhaven en versterken. Het ligt dan ook voor de hand dat het bijbrengen van onze taal aan anderstaligen een essentieel onderdeel moet zijn van het beleid dat terzake moet worden gevoerd.

Van Nieuwenhuysen

Gouverneur De Witte dringt er in dat verband op aan dat het arrondissement Halle-Vilvoorde een eigen Huis van het Nederlands zou krijgen, dat moet instaan voor de coördinatie en de onderlinge afstemming van het aanbod Nederlands als tweede taal. Gezien het specifieke karakter van de regio, dat zich onder meer vertaalt in het feit dat 38,5 procent van de werkzoekenden anderstalig is en de grote meerderheid daarvan geen Nederlands kent, lijkt de vraag van de gouverneur me gerechtvaardigd. Er is trouwens niet alleen nood aan coördinatie en afstemming, maar ook aan meer aanbod. Ik hoor immers steeds weer zeggen dat het aanbod van Nederlandse taallessen in de Rand veruit onvoldoende is.

De gouverneur betreurt ook dat het Nederlandstalig onderwijs in de Rand niet dezelfde aandacht en middelen krijgt als het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Hij pleit voor een speciaal programma voor de scholen in de Vlaamse Rand. Ook die vraag is niet echt nieuw. We hebben hier al herhaaldelijk de vergelijking gemaakt tussen de situatie van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel en die van het Nederlandstalig onderwijs rond Brussel. We hebben er steeds voor gewaarschuwd dat die situatie voor een aantal Vlaamse ouders wel eens de aanleiding zou kunnen vormen om elders onderwijs te zoeken voor hun kinderen, en in heel wat gevallen om zelfs definitief de regio, hetzij Brussel, hetzij de Rand, te verlaten om elders hun geluk te gaan zoeken. Ik hoop dan ook dat de Vlaamse regering de toestand niet onderschat en bereid is om de opmerkingen die zijn geformuleerd door de gouverneur ernstig te nemen.

Mevrouw de minister, ik had dus graag vernomen of u bereid bent in te gaan op de suggestie van gouverneur De Witte om te voorzien in een Huis van het Nederlands specifiek voor en in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Erkent u het tekort qua lesaanbod in de Vlaamse Rand? Hoe reageert u op de opmerking dat het Nederlandstalig onderwijs in de Rand onvoldoende aandacht krijgt in vergelijking met de aandacht die wordt besteed aan het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Beschikt u over cijfers inzake de kostprijs per leerling in het Nederlandstalig onderwijs in de Rand, in vergelijking met de kostprijs per leerling in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, zoals u weet werden er eind 2002 zeven experimentele Huizen van het Nederlands opgericht, in uitvoering van de aanbevelingen van de rondetafelconferentie Nederlands Tweede Taal, die in mei 2002 plaatsvond. Met name in Aalst, Antwerpen, Brussel, Gent, de Kempen, Mechelen en Sint-Niklaas kwam er een Huis van het Nederlands.

Het eerste projectjaar, begonnen op 1 december 2002, loopt ten einde op 30 november 2003, dus over 14 dagen. Er wordt in een tweede pilootfase voorzien van 1 december 2003 tot 31 augustus 2004. Deze tweede pilootfase houdt een voortzetting in van de werking van de zeven experimentele Huizen van het Nederlands.

De uitbreiding van de werking van de Huizen van het Nederlands naar heel Vlaanderen wordt vooropgesteld voor september 2004. Hiertoe wordt momenteel een decreet houdende de Huizen van het Nederlands voorbereid. Met dit decreet wil de Vlaamse regering de pilootfase van de zeven experimentele Huizen van het Nederlands afsluiten en een rechtsgrond creëren voor de uitbreiding. De spreiding ervan wordt gespiegeld aan de nieuwe organisatiestructuur van de onthaalbureaus. Dit houdt in dat er zal worden gewerkt met acht administratieve eenheden : één per provincie en één voor Antwerpen, Brussel en Gent. Verder zullen de administratieve eenheden werken met antennes binnen hun werkingsgebied.

Voor elk Huis van het Nederlands moet er een plan worden opgesteld met betrekking tot de organisatie van en dienstverlening door de Huizen van het Nederlands in het volledige werkingsgebied. Dit plan zal een aantal elementen bevatten, waaronder de verschillende antennes in het betrokken werkingsgebied en de wijze van werking, organisatie en bereikbaarheid van het Huis van het Nederlands. Er zal geen apart Huis van het Nederlands Vlaamse Rand worden opgericht. De Vlaamse Rand wordt opgenomen binnen de werking van het Huis van het Nederlands Vlaams-Brabant. Het plan dat met betrekking tot dat huis moet worden opgesteld, zal de werking ervan in de Vlaamse Rand moeten verduidelijken.

Wat het aantal antennes betreft, zal er enkel worden bepaald dat er minstens in de centrumsteden binnen het werkingsgebied een antenne moet worden georganiseerd. Deze centrumsteden zijn : Aalst, Brugge, Hasselt, Genk, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. Een antenne Vlaamse Rand behoort tot

Vanderpoorten

de mogelijkheden, maar wordt niet decretaal verankerd. Een behoeftedekkend aanbod Nederlands wordt op dit ogenblik inderdaad niet gegarandeerd, noch in de Vlaamse Rand, noch in de rest van Vlaanderen.

De voorbije drie jaar werden er bijkomende middelen verdeeld onder de centra voor basiseducatie en de centra voor volwassenenonderwijs voor de organisatie van bijkomend aanbod NT2. Deze middelen werden verdeeld op basis van projectaanvragen ingediend door deze centra. In 2003 konden er uitsluitend projectaanvragen ingediend worden voor het basisoniveau NT2. Deze beperking werd opgenomen na overleg met het departement Welzijn om het basisoniveau in 2003 zo behoeftedekkend mogelijk te maken. Het grootste gedeelte van de wachtlijsten NT2 situeert zich immers op dat niveau.

In het kader van deze bijkomende middelen NT2 werden er dit jaar aan het CBE Halle en het CBE Machelen 5.760 deelnemersuren of 88.761 euro toegekend. Wat betreft de centra voor volwassenenonderwijs, is het basisoniveau zo goed als behoeftedekkend. In onderwijsdecreet XIV werd de bepaling opgenomen dat de lesurencursist gegeneerd door NT2 enkel kan worden aangewend voor de organisatie van aanbod NT2.

Wat betreft de basiseducatie is de vraag nog steeds groter dan het aanbod. In het Afsprakenkader NT2, zoals goedgekeurd door de Vlaamse regering op 18 juli 2003, werd opgenomen dat er een stappenplan met betrekking tot het bereiken van een behoeftedekkend aanbod basisoniveau NT2 zal worden opgesteld. In dit Afsprakenkader NT2 2003 – een taakafpraak tussen de ministers van Onderwijs, Werkgelegenheid, Economie en Welzijn – werd eveneens bepaald dat de onthaalbureaus in afwachting van een behoeftedekkend aanbod de mogelijkheid behouden cursussen basisoniveau NT2 in te kopen bij de centra voor basiseducatie en volwassenenonderwijs. VZW De Rand neemt de rol op zich om de noden inzake NT2 in deze gemeenten op de voet te volgen. Indien het aanbod niet tegemoetkomt aan de vraag, zal dit ongetwijfeld worden gemeld.

De vraag of er aan de scholen in de Rand wel voldoende middelen worden besteed in vergelijking met Brussel, moet in het ruimer beeld van het gelijkkeonderwijskansenbeleid worden geplaatst. In dat beleid hebben we gezocht naar preciezere criteria om te bepalen waar er extra inspanningen moeten

gebeuren ingevolge kansenongelijkheid. Ook al is het taalprobleem in de faciliteitengemeenten in zekere mate vergelijkbaar met Brussel, de sociaal-economische situatie is grondig verschillend. Indien leerlingen in de randgemeenten voldoen aan de criteria uit het gelijkkekansendecreet, komen zij in aanmerking voor bijkomende uren.

Ten slotte werden de extra lestijden voor de taalgrensgemeenten, die deze scholen in 2001-2002 genoten, ingevolge artikel 10, punt 1 van het GOK-decreet, verlengd tot het daarop volgende schooljaar. In onderwijsdecreet XIV werden deze uren ook nog voor het schooljaar 2003-2004 toegekend.

De administratie beschikt niet over vergelijkbare cijfers inzake de kostprijs per leerling in het Nederlandstalige onderwijs in de Vlaamse Rand en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De kostprijs per leerling in de Vlaamse Rand is in globo vergelijkbaar met de kostprijs per leerling voor de Vlaamse Gemeenschap. Ik heb een tabel waarin de kostprijs voor het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs is opgenomen voor het begrotingsjaar 2002. Ik laat de tabel aan u overmaken.

Voor het basisonderwijs kan de Vlaamse regering aan de Nederlandstalige scholen gelegen in de rand- en taalgrensgemeenten extra lestijden toekennen. Deze scholen worden steeds meer geconfronteerd met anderstalige leerlingen voor wie de thuistaal niet de onderwijstaal is. Wanneer het aantal anderstalige leerlingen verhoudingsgewijs te groot wordt, wordt de integratiekracht van het onderwijs aangetast. De toegekende extra lestijden hebben tot doel de integratie van deze anderstalige leerlingen te bevorderen. Scholen die aan de voorwaarden voldoen, kunnen extra lestijden bekomen. Deze lestijden moeten worden gebruikt voor volgende actierreinen : taalvaardigheid Nederlands, intercultureel onderwijs en betrokkenheid van de ouders. Het budget voor 2002 voor deze extra lestijden in de Vlaamse randgemeenten bedroeg 223.000 euro.

De kostprijs per leerling in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt hoger gezien de specifieke maatregelen die de Vlaamse Gemeenschap heeft genomen ter bevordering van het Nederlandstalig onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er zijn aangepaste omkaderings-, rationalisatie- en programmatienormen voor het onderwijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Er komt een evaluatie van het behoeftedekkende NT2-aspect van de Huizen van het Nederlands. Op

Vanderpoorten

welke manier kunnen ze daaraan voldoen ? We starten in december met Antwerpen omdat dat een van de meest problematische gebieden is. Dan zal blijken waar en hoeveel tekorten er nog zijn, of er middelen bij moeten komen, of dat extra middelen zijn en of we middelen doorschuiven van een andere post. Tegen 1 april van 2004 willen we een sluitend geheel uitwerken. Dat past in het kader van het inburgeringsdecreet dat dan in werking treedt.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Er wordt niet ingegaan op de suggestie van gouverneur De Witte om specifiek voor de Vlaamse Rand en het arrondissement Halle-Vilvoorde een afzonderlijk Huis voor het Nederlands op te richten. Hoogstens zou er sprake kunnen zijn – maar dat is nog niet echt toegezegd – van een of meerdere antennes.

Ik merk altijd enige tegenstrijdigheid in het beleid. De Vlaamse regering voert een coördinerend beleid voor de Vlaamse Rand, voor die specifieke taalsituatie. We vinden dat telkens terug in de regeringsverklaring. Als dat moet worden vertaald in een beleid en in uitvoeringsbesluiten, dan merk ik dat die prioriteit naar achteren verschuift. Dat is ook hier weer het geval.

U zegt zelfs dat de kostprijs van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel hoger is dan elders in Vlaanderen en in de Rand, ook al is daar in extra lestijden voorzien. Ik heb altijd gesteld dat de toestroom van anderstalige leerlingen in de Rand eigenlijk vergelijkbaar is met de toestand in Brussel. Ik pleit dus voor een gelijke behandeling van het Nederlandstalig onderwijs in de Rand en het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Spijtig genoeg is dat tot vandaag nog altijd niet het geval.

Minister Marleen Vanderpoorten : Er schuilt dikwijls een tegenstrijdigheid in de standpunten van sommige volksvertegenwoordigers. We richten in de vijf provincies en in drie grote steden Huizen van het Nederlands op. Als men in de provincie Antwerpen maar één Huis zou oprichten, zou alle aandacht uitgaan naar Antwerpen-Stad, en daar zou de rest van de provincie het slachtoffer van kunnen zijn. In Brussel is het probleem gelijkaardig. Er zijn verschillen tussen het probleem in de stad en in de Rand. Daarom verkies ik dat de mensen ter plaatse de beslissingen nemen. Als ze van oordeel zijn dat er in de Rand een antenne of

meerdere antennes moeten komen, dan zal dat waarschijnlijk ook gebeuren. Ik vind niet dat we dat van bovenaf moeten opleggen. De lokale autoriteiten krijgen op dat vlak ons vertrouwen. Als na enkele jaren werking blijkt dat het probleem groter is in de Rand, dan is het ogenblik gekomen om bij te sturen. Tot vandaag laat echter niets vermoeden dat dit het geval is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Dirk De Cock treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een verzoek om medewerking vanwege een centrum voor leerlingenbegeleiding voor tbc-screening van anderstalige nieuwkomers

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over een verzoek om medewerking vanwege een centrum voor leerlingenbegeleiding voor tbc-screening van anderstalige nieuwkomers.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding – of de VRGT – en de Provinciale Gezondheidsinspectie Limburg doen een beroep op het VCLB-Limburg om mee te werken aan een project om anderstalige nieuwkomers op tbc te screenen. De doelgroep van deze screening bestaat uit leerlingen uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs, leerlingen uit het deeltijds onderwijs, de studenten van Syntra en leerlingen afkomstig uit landen met een hoge tbc-prevalentie. Ik denk dan aan Aziatische landen, met uitzondering van Japan, Afrikaanse landen, Midden- en Zuid-Amerika, Oceanië, met uitzondering van Australië en Nieuw-Zeeland, Oostbloklanden, Turkije, Griekenland, Portugal en Joegoslavië. Ten slotte bestaat de doelgroep ook uit leerlingen die minder dan 2 jaar in België zijn.

De screening en de interpretatie ervan zou gebeuren door de VRGT, die daarna zelf de schoolarts over de resultaten informeert. Van de CLB's wordt verwacht dat ze zorgen voor het informeren en

Vanleenhove

motiveren van de ouders, de praktische organisatie en de groepering van de screeningsgroepen, de opvolging die door de schoolarts gebeurt, het informeren van de ouders over het resultaat van de screening en ten slotte het toepassen van de noodzakelijke profylactische maatregelen door de schoolarts.

Vorige week nog hebben we de CLB-sector van Limburg bezocht. We hebben er kennisgemaakt met de fameuze CLB-spin. Volgens het CLB-decreet moeten CLB's actief zijn op het domein van de preventieve gezondheidszorg, en de profylactische opdrachten behoren daartoe. Het is dan ook logisch dat de CLB's geen bezwaar hebben om aan zo'n project mee te werken. Men heeft trouwens ook geen bezwaar gemaakt tegen de medewerking aan de meningitisvaccinaties, integendeel zelfs.

Het spreekt vanzelf dat dit scenario vrij belastend is. De bijkomende taken kunnen de gewone medische werking van de CLB's in het gedrang brengen. Om dit te vermijden, zouden de CLB's voor het tbc-screeningproject over bijkomende personele en materiële middelen moeten kunnen beschikken.

Tijdens ons bezoek hebben we de resultaten van de meningitisvaccinaties gezien. Deze vaccinaties hebben overigens vruchten afgeworpen. Ondanks het enthousiasme waarmee de CLB's hieraan hebben meegewerkt, heeft deze actie de decretaal voorziene vraaggestuurde en multidisciplinaire werking in het gedrang gebracht. Op bepaalde ogenblikken bevond dit CLB zich bijna weer in de oude PMS/MST-situatie. Dit kan uiteraard de bedoeling van het decreet op de CLB's niet zijn.

Mevrouw de minister, heeft de VRGT met u overlegd alvorens de CLB's deze vraag te stellen? Zult u in bijkomende materiële of personele middelen voorzien om de CLB's in de mogelijkheid te stellen om deze bijkomende opdracht optimaal uit te voeren? Een optimale uitvoering houdt uiteraard in dat de gewone werking niet in het gedrang wordt gebracht.

Ik heb de indruk dat iedereen hieraan wil meewerken. Dit past uiteraard in de lijn van het takenpakket van de CLB's. De overgangsfase van PMS en MST naar CLB, waarvoor in een drietal jaren was voorzien, mag echter niet bruusk worden onderbroken om de CLB's met dezelfde mensen en met dezelfde middelen dergelijke opdrachten te laten uitvoeren. Deze manier van werken zou ons ver

van de vraaggestuurde en multidisciplinaire werking voeren.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, de VRGT heeft niet met mij overlegd alvorens de VCLB-sector te vragen om aan de tbc-screening bij anderstalige nieuwkomers mee te werken. Er is niet in bijkomende middelen voorzien om een eventuele bijkomende taakbelasting van de CLB's op te vangen.

Het besluit van de Vlaamse regering van 17 maart 2000 tot bepaling van sommige opdrachten van CLB's bepaalt overigens welke profylactische maatregelen de CLB's bij de vaststelling van besmettelijke tuberculose ten overstaan van leerlingen en schoolpersoneel moeten nemen. Het treffen van die maatregelen behoort bijgevolg tot de reguliere opdrachten van de CLB's. Indien bepaalde CLB's, zoals hier het geval is, ervoor kiezen die opdracht ruimer in te vullen, is dat duidelijk een eigen keuze. Het lijkt me vanzelfsprekend dat die CLB's er zelf voor moeten zorgen dat ze de aangevane engagementen kunnen waarmaken zonder de gewone medische werking in het gedrang te brengen.

Indien de overheid de CLB's bijkomende opdrachten geeft, moeten we de bijkomende taakbelasting afwegen. In het verleden is dat niet voor alle opdrachten van bovenaf gebeurd. Als een CLB om medewerking aan een of ander project wordt gevraagd, moet dit CLB zelf nagaan of het over voldoende personeel en middelen beschikt. Deze afweging moet altijd worden gemaakt.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, uw antwoord is zeer duidelijk. Net zoals ik daarnet zelf heb gedaan, hebt u naar overheidsopdrachten verwezen. De meningitisvaccinatie heeft de normale werking van de CLB's echter ernstig in het gedrang gebracht.

De CLB's moeten een afweging maken. Dit is niet altijd even eenvoudig. Indien een vraag niet binnen de opdrachten van de CLB's past, kunnen ze hier niet op ingaan. Indien een vraag wel binnen de opdrachten past, moeten de CLB's een moeilijke afweging maken. Indien ze op een vraag willen ingaan, past deze blijkbaar binnen de eigen opdrachten. De CLB's weten echter niet op voorhand of

Vanleenhove

hun normale werking in het gedrang zal worden gebracht. Ze bevinden zich met andere woorden in een paradoxale toestand.

Minister Marleen Vanderpoorten : Het is niet altijd even gemakkelijk. De CLB's kunnen vele dergelijke vragen krijgen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de opvoedingsondersteuning, die in een eerdere vraag om uitleg al aan bod is gekomen.

We moeten op elk moment rekening houden met de mogelijkheden van elk CLB. Indien we vinden dat de CLB's in de toekomst meer taken moeten opnemen, moeten we de financiering van de CLB's eens herbekijken. Indien de CLB's grote opdrachten krijgen, zoals de meningitisvaccinatie, moeten de betrokken ministers goed afwegen in welke mate deze opdrachten de andere werkzaamheden in het gedrang kunnen brengen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Chris Vandenbroeke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studieduur in het hoger onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbroeke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de studieduur in het hoger onderwijs.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat deze vraag om uitleg in de sterren stond geschreven. Tijdens de besprekingen van het structuurdecreet is meermaals gewezen op het risico dat het behouden van de studieduur tot een kwaliteitsverlies zou kunnen leiden.

Dit gevaar is onder meer gesignaleerd door de decanen van de faculteiten letteren en wijsbegeerte, door de VVS en door de externe specialisten die we tijdens de hoorzitting hebben gehoord. Nu, ongeveer zes maanden na deze discussieronde, stellen de faculteiten wetenschappen dit probleem eveneens aan de orde.

Bovendien heeft de heer Van Baelen het verzoek van de faculteiten wetenschappen onlangs in een

actuele vraag ter sprake gebracht. Het verzoek van de faculteiten wetenschappen houdt een spreiding van de masteropleiding over twee academiejaren in. In totaal zou het hierbij om 120 studiepunten gaan.

In haar antwoord op deze actuele vraag heeft de minister het verzoek van de faculteiten wetenschappen een mogelijkheid genoemd. Het gaat hier dan om een variant op de bestaande formule, waarbij op de drie jaren van de bacheloropleiding en het jaar van de masteropleiding een soort onderzoeksjaar zou volgen. Dit onderzoeksjaar zou als een voorbereiding op een doctoraatsopleiding kunnen worden beschouwd. Aangezien deze mogelijkheid de situatie behoorlijk onduidelijk en zelfs hybride zou maken, zou ik de minister een aantal vragen willen stellen.

Mevrouw de minister, wat betekent uw antwoord op de actuele vraag van de heer Van Baelen precies ? Waarom overweegt u de invoering van die formule ? Waarom blijft u de in Europa algemeen aanvaarde en hier reeds eerder verdedigde formule 'drie plus twee' afwijzen ? Zal de invoering van het ECTS-systeem uiteindelijk niet tot een studieduurverlenging leiden ? Wat vindt u van het Waalse systeem, dat uiteindelijk op een formule 'drie plus twee of plus drie' neerkomt ? Ook in deze formule is een verwijzing naar een eventuele doctoraatsopleiding te vinden.

Hoe zit het met de omvormingsdossiers van de verschillende universiteiten en faculteiten ? Zijn deze dossiers al afgesloten ? Stellen zich in dit verband problemen ? Wat is de huidige stand van zaken ?

Het gaat me hier overigens niet enkel om het structuurdecreet. Wat zal er met de lerarenopleiding gebeuren ? Vorige week hebben we hier besproken wat in deze commissie nog aan bod moet komen. Als ik me niet vergis, is de lerarenopleiding hierbij niet aan bod gekomen.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, de heer Vandenbroeke heeft me niet accuraat geciteerd en mijn woorden zeker en vast uit hun context gerukt. Ik heb mijn actuele vraag gesteld naar aanleiding van de aankondiging door de minister-president in zijn Septemberverklaring dat de middelen voor innovatie niet tot 60 miljoen euro, maar tot 90 miljoen euro per jaar zouden worden opgetrokken. Ondertussen zou federaal over een paar weken eindelijk het KB rond zijn waardoor

Van Baelen

de patronale lasten voor onderzoekers kunnen worden verlaagd. Daarop komen we misschien nog terug tijdens de begrotingsbesprekingen. We stellen vast dat nogal wat van onze betere studenten, indien ze doorstromen naar een doctoraat en verder, het land verlaten. De mooie droom die ondertussen zo ongeveer elk West-Europees land koestert om een kenniseconomie te kunnen uitbouwen, zou daardoor wel eens kunnen worden gehypothekeerd.

– *De heer Gilbert Vanleenhove, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Mijnheer Vandenbroeke, ik heb zeker niet gepleit voor een algemene verlenging van de studieduur in het hoger onderwijs, en zeker niet op het masterniveau. Ik blijf een groot voorstander van de 3-plus-1-formule. Mijn bekommernis betrof vooral de faculteiten wetenschappen, die trouwens twee voorstellen hebben geformuleerd. In het eerste voorstel zou een opleiding van 3 plus 1 worden behouden, maar om een duidelijke richting te kunnen aangeven voor onze betere studenten, die geïnteresseerd zijn in wetenschappelijk onderzoek, maar daar vooral in die domeinen in het hoger onderwijs moeilijk toegang toe hebben, zou er sprake zijn van het voorzien in de mogelijkheid van een formule '3 plus 1 plus 1'.

In de wetenschappen wordt er ook voor gepleit om na de bacheloropleiding studenten de kans te geven om een masteropleiding te volgen specifiek gericht op het onderwijs. Wordt dat mee in rekening gebracht bij de voorbereiding van die lerarenopleiding? We hebben in het verleden altijd gezegd dat we niet in een specifieke lerarenmasteropleiding zouden voorzien. Toch worden er hiervoor een aantal sterke argumenten aangedragen. Dit zou in het secundair onderwijs goed van pas komen op dit terrein.

Ik ben het helemaal niet eens met wat er in Wallonië gebeurt. Dat heb ik ook al gezegd tijdens het stellen van de actuele vraag. Daar is een 3-plus-1-opleiding een licentiaat. Een '3 plus 1 plus 1' is een masteropleiding. Het is me nog niet helemaal duidelijk of wie daar licentiaat is, er 1 jaar bij moet doen om master te worden. Eigenlijk creëert men daar een nieuwe categorie, terwijl de rest van Europa die totaal afbouwt.

Mevrouw de minister, binnen de universiteiten zijn er vragen naar 3-plus-2-opleidingen. Hoeveel zijn er zo? Komt die vraag uit specifieke faculteiten?

Hoe ver staat het met die mogelijkheid van een onderzoeksmasteropleiding en de mogelijkheid van een specifieke lerarenmasteropleiding in een specifiek vak?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in mijn antwoord op de actuele vraag van de heer Van Baelen van enkele weken geleden heb ik een alternatief naar voren geschoven. De bedoeling daarvan was het debat wat te verruimen. Het ging namelijk over een alternatief voor het VLIR-voorstel dat me eerder was voorgelegd.

Het VLIR-voorstel gaat uit van twee masteropleidingen in de wetenschappen en biomedische wetenschappen, namelijk een opleidingstraject van 60 studiepunten en een opleidingstraject van 120 studiepunten. De VLIR heeft geen gelijkaardige voorstellen gedaan voor de andere disciplines, zoals de geesteswetenschappen. Dat creëerde dus niet alleen een discussie over die 60 en die 120 studiepunten, maar ook over de disciplines op zich. Men vroeg zich af waarom dit voor de wetenschappen wel kon, en voor de andere niet. Zoals u weet, heeft de Vlaamse regering dit VLIR-voorstel reeds voor de vakantieperiode van 2003 afgewezen.

Mijnheer Van Baelen, ik heb in mijn antwoord op uw vraag dan het volgende alternatieve voorstel uitgetekend met betrekking tot de behoefte aan een meer onderzoeksgerichte opleiding. De onderzoekscomponent is immers ongelooflijk belangrijk hierbij. Het zou gaan over een bacheloropleiding van 3 jaar, waarbij een masteropleiding van 60 studiepunten zou aansluiten. Voor de studenten die verder nog onderzoek willen doen en eventueel een doctoraat willen voorbereiden, moet de mogelijkheid bestaan om een aanvullende masteropleiding met een sterke onderzoeksoriëntatie te volgen. Ik wil u erop wijzen dat mijn voorstel betrekking heeft op alle disciplines en zich niet, zoals het VLIR-voorstel, beperkt tot de – al dan niet biomedische – wetenschappen. Deze masteropleidingen worden dan vaak onderzoeksmasteropleidingen genoemd.

Op dit ogenblik is dit niet meer dan een voorstel om verder over na te denken. De VLIR heeft op 30 oktober 2003 kennis genomen van dit voorstel. De raad wenst dit voorstel nu verder te onderzoeken, waarbij een antwoord moet worden gezocht op vragen zoals de kwestie van de masterproef, de toelatingsvoorwaarden tot de opleiding, de invoerings-

Vanderpoorten

datum en de eventueel nodige wijzigingen aan het decreet. De Vlaamse regering gaat uit van het principiële standpunt van het behoud van de bestaande studieduur. De motivering daarvoor is u genoegzaam bekend.

De invoering van een meer flexibele organisatie van het onderwijs kan maar hoeft niet noodzakelijk te leiden tot studieverlenging. De huidige regeling kent al een systeem van automatische overdrachten van examencijfers. Het effect daarvan op de studieduur is wellicht miniem, als het effect al niet positief is. Een flexibel systeem houdt ook de mogelijkheid in dat de omvang van het studieprogramma beter kan worden afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van de studenten. Trouwens, het zijn de instellingen zelf die hun geflexibiliseerd systeem zullen moeten uittekenen. De overheid geeft alleen de krijtlijnen aan.

Ik vind dat mijn Franstalige collega een vrij evenwichtig systeem heeft uitgewerkt. Het komt voor het universitair onderwijs neer op de invoering van een '3 plus 2' voor de bestaande vijfjarige opleidingen en van een '3 plus 1 plus 1' voor de bestaande vierjarige opleidingen. In mijn alternatief voorstel wordt er na de '3 plus 1' een mastergraad uitgereikt en geen licentiaatsdiploma meer. Dat is het grote verschil met de Franstalige Gemeenschap.

Ik koppel ook de organisatie van de bijkomende masteropleiding aan personen die zich willen vervolmaken in onderzoek en eventueel een doctoraatsproefschrift willen voorbereiden. In het voorstel van mijn Franstalige collega is de onderzoeksoriëntatie een afstudeerrichting van het masterprogramma. Ik vestig er de aandacht op dat in het ontwerp van de Franse Gemeenschap de bestaande titel van licentiaat verder wordt uitgereikt. We hebben ervoor geopteerd om naar meer transparantie te gaan inzake diplomabenoamingen, wat mijns inziens dichter bij de implementatie van de Bologna-verklaring staat.

Alle universiteiten en hogescholen hebben hun omvormingsdossiers tijdig ingediend. De erkenningscommissie is nu bezig met een analyse van de dossiers en bereidt het advies voor. Aan VLIR en Vlhora heb ik een advies gevraagd over de omvormingsdossiers die een wijziging van studieduur inhouden. Op basis van dat advies en het advies van de erkenningscommissie zal ik eind januari 2004 een voorstel van een lijst van bachelor- en masteropleidingen aan de Vlaamse regering ter goedkeuring voorleggen.

Wat betreft de lerarenopleiding bereidt mijn administratie in samenwerking met mijn kabinet een concept van decreet voor. Dat staat vrij ver. Vandaag en morgen zijn er vergaderingen gepland met de instellingen zelf. Op 24 november vergader ik met de ministeriële werkgroep 'lerarenopleiding'.

Het decreet zal dan op circuit worden gezet, wat niet wil zeggen dat het deze regeerperiode nog in het parlement zal worden besproken en goedgekeurd.

Dan was er nog de vraag over het uitreiken van een academische titel voor de lerarenopleiding. Daar is veel over gepraat, maar die discussie is stilgevallen. Ze kan later opnieuw worden opgenomen.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik had nog gevraagd of u weet hebt van opleidingen die een '3 plus 2' hebben voorgesteld. Zo ja, welke ?

Minister Marleen Vanderpoorten : Er zijn er, maar ik kan die niet opnoemen. Dat is ook de reden waarom ik de VLIR en Vlhora specifieke adviezen heb gevraagd. Ik wil de lijst wel aan mijn administratie vragen en die aan de commissie overmaken. Er zijn er ook die de twee voorstellen hebben ingediend, zowel voor '3 plus 2' als '3 plus 1'.

De voorzitter : De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het getuigt van grote flexibiliteit. U brengt nieuwe uitdagingen aan en er zijn nog zaken bespreekbaar voor de meest diverse disciplines. Weet u of het denkspoor dat u lanceerde op verzoek van de faculteiten wetenschappen ook in andere landen aan bod komt ?

Een tweede puntje betreft een inhoudelijk probleem. Tot de masteropleiding behoort uiteraard ook het maken van een licentiaatsverhandeling. De 3-plus-1-plus-1-opleiding impliceert een doctoraal miniproefschrift, als prelude tot een echt doctoraal proefschrift. Is dat juist ?

Ten slotte heb ik nog een derde vraagje. Als er uitbreidingsruimte is, zal dat dan financiële gevolgen hebben ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Vroeger is dat al aan bod gekomen. Er is ondertussen veel gebeurd. Ook in andere landen wordt daarover gediscussieerd. Het vraagstuk van de onderzoekscapaciteit en de tijd die daaraan wordt besteed, is ook in andere landen aan de orde in de debatten tussen de beleidsmakers en de vertegenwoordigers van de instellingen.

De heer Van Baelen wil ik toch zeggen dat het voorstel dat ik hier heb verwoord, niet alleen geldt voor de wetenschappen. Tussen de wetenschappen zijn er veel verschillen, en ook in de taalopleidingen is een uitbreiding voor sommige meer verantwoord dan voor andere. Men moet de zaken echt opleiding per opleiding bekijken. En als men de oefening ernstig maakt, moet men zich afvragen of sommige vijfjarige opleidingen niet moeten worden gereduceerd tot vier jaar. Sommige mensen uit de sector hebben me al gezegd dat daarover moet worden gepraat.

De masterproef is één van de elementen waarop de VLIR zou toegeven. Als het voorstel van de '3 plus 1 plus 1' wordt besproken, zal de VLIR zich grondig beraden over de masterproef in de eerste '1'. Vandaag stelt men immers vast dat er veel verschil bestaat tussen de goedgekeurde licentiaatsverhandelingen. In sommige opleidingen wordt daar al vanaf de eerste licentie hard aan gewerkt, maar in andere is dat dan weer niet het geval. Er zou op dat vlak toch een zeker evenwicht moeten komen. Ik was van mening dat de '3 plus 1 plus 1' ervoor zou zorgen dat de onderzoekscapaciteit wordt uitgebreid zonder dat men nodeloos de studieduur verlengt. Er zullen altijd wel mensen ongelukkig achterblijven.

Stellen we de onderzoeksmaster open voor iedereen, of voeren we een selectie door? Dat leidt ons tot het vraagstuk van de financiering: zijn er voldoende middelen om dat voor iedereen open te stellen? Misschien kunnen sommige soorten van onderzoeksmasters in bepaalde universiteiten wel, maar in andere niet. De discussie is boeiend, en nog niet afgesloten.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Voor alle duidelijkheid: ik pleit zeker niet voor een academische masterlerarenopleiding. Ik begrijp uit het antwoord van de minister dat de discussie daarover is afgesloten of toch zeker is stilgevallen. Ik ben erg gevoelig voor het lot van de wetenschappen scheikunde, fysica en biologie. Het secundair onderwijs

klaagt dat men geen leraren met een licentiaatsdiploma vindt die deze vakken goed kunnen doceren. De enkelen die dat dan toch doen, hebben zich in een van deze drie domeinen gespecialiseerd, en dat stelt problemen. We zijn het er doorgaans over eens dat in het secundair onderwijs de aandacht voor wetenschappen verschaalt.

De decanen van de betrokken faculteiten stellen dat de instroom klein is, de doorgroeimogelijkheden beperkt zijn en velen na hun kandidaturen nog eens van richting veranderen. Ze suggereren dat dat laatste zich zeker zal voordoen bij de overgang van de bachelor- naar de masteropleiding. Ze vragen zich af waarom het niet mogelijk zou zijn om diegenen die moeilijk een master degree kunnen behalen – de bacheloropleiding zal algemener van aard zijn –, een uitweg aan te bieden in de vorm van een job in het secundair onderwijs. Ze zouden een vierde jaar kunnen volgen waarin iemand die bijvoorbeeld fysica heeft gevolgd, naast pedagogische vaardigheden ook scheikunde en biologie krijgt. Dat zou enkel en alleen een toegang verzekeren tot het hoger onderwijs, met inbegrip van een toegang tot de derde graad. Dat zou het secundair onderwijs vooruithelpen én tegemoetkomen aan de student die moeilijk zijn masteropleiding zal kunnen afmaken, en zonder een uitweg zou terugvallen tot op het niveau van regent. De persoon in kwestie valt in het onderwijs wel terug op het niveau van een regent, wat op zich weer een heel ander verhaal is.

Ik heb het hier specifiek over de wetenschappelijke opleidingen. Mijns inziens zijn dergelijke maatregelen voor de andere opleidingen eigenlijk niet nodig.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer Van Baelen, u hebt een punt. Ik weet dat heel wat mensen bepaalde vakken enkel in de eerste kandidatuur hebben gevolgd. De vraag is of we dit probleem door middel van een uitbreiding van de masteropleiding of door middel van een verbreding van het eerste jaar moeten aanpakken. Aangezien dit minder tot specialisaties zou leiden, zou dit op zich ook als een studieduurverlenging kunnen worden beschouwd.

We moeten hiermee opletten. Ik vraag me af of dit niet in een flexibeler systeem past. Dit zal ook met betrekking tot de initiële lerarenopleidingen steeds meer worden bepleit. Na een basisopleiding zullen studenten de kans krijgen zich verder te specialiseren, bijvoorbeeld in het lesgeven in het buitengewoon onderwijs. Ik vraag me af of we dit voorstel hier niet moeten inpassen.

Vanderpoorten

Het spreekt vanzelf dat ik begrip heb voor de bestaande problemen. Tijdens de discussie over de lerarenopleidingen zal dit onderwerp zeker ter sprake komen.

De voorzitter : Indien onze diploma's te veel verschillende benamingen krijgen, zullen we de beoogde transparantie niet bereiken.

Minister Marleen Vanderpoorten : De taken van de directies op dit vlak moeten we nog eens bediscussiëren. De vraag is hoe autonoom we de directies in hun zoektocht naar de juiste gediplomeerden willen maken. Indien we ons ten aanzien van de directies wat lossen opstellen, stelt dit probleem zich misschien wat minder. Indien we ons aan alle bekwaamheidsbewijzen en hun onderdelen blijven vastklampen, dreigt de situatie compleet onoverzichtelijk te worden. In dat geval moeten we de huidige situatie trouwens ook al als compleet onoverzichtelijk beschouwen.

De voorzitter : De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens : Mijnheer de voorzitter, een vierde jaar bij de bachelors voor de lerarenopleiding ligt blijkbaar moeilijk. Er bestaat evenwel nog zoiets als 'opties'. Wie een bacheloropleiding volgt, kan tijdens het laatste jaar sowieso bepaalde opties kiezen, bijvoorbeeld accountancy of marketing. Zou het niet mogelijk zijn om onderwijs als een optie in de bacheloropleidingen scheikunde en dergelijke in te lassen ?

Deze maatregel zou het probleem oplossen. Niemand kan op voorhand zeggen dat deze optie geen succes zou hebben. Bovendien zouden de studenten waarover de heer Van Baelen het daarnet heeft gehad, na drie jaar wel klaar kunnen zijn om in het onderwijs te stappen. Ze zouden dan immers een aantal uren pedagogie en eventueel zelfs een stage hebben gevolgd.

Wat de benamingen van onze diploma's betreft, wil ik erop wijzen dat in Wallonië een vierjarige opleiding een licentiaatsopleiding en een vijfjarige op-

leiding een masteropleiding zou worden genoemd. De beste en duidelijkste benaming die ik al heb gehoord, is 'master plus'. Deze term zou in heel Europa kunnen worden gehanteerd. Het zou dan niet om een formule 'drie plus een', maar om een formule 'drie plus twee' gaan. Deze benaming zou met de bepalingen van de Bolognaverklaring overeenkomen en zou tevens bij de studenten positief overkomen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik ben het daar niet mee eens. Op die manier zouden we het weer over de kwantiteit hebben. We moeten ons op de kwaliteit concentreren. Ik ben ervan overtuigd dat onze opleidingen met 240 studiepunten hetzelfde niveau halen als opleidingen die in andere landen 300 studiepunten in beslag nemen.

De heer Karlos Callens : Dat is een kwestie van perceptie.

Minister Marleen Vanderpoorten : Daar moeten we aan werken. Het accreditatieorgaan moet voor de onderlinge afstemming zorgen. Ik ben ervan overtuigd dat een flexibeler werkwijze tot een steeds verdere verwijdering van de kwantitatieve aanpak zal leiden.

We denken nog te veel aan de bekende jaarsystemen. Blijkbaar wordt de lengte en de kwaliteit van de studies nog steeds met elkaar gelijkgeschakeld. Deze redenering klopt evenwel niet. Iemand die een traject op korte tijd kan afleggen, zal in vele gevallen een hogere kwaliteit halen dan iemand die meer tijd nodig heeft. De ingesteldheid, de capaciteiten en het talent van de betrokken studenten spelen hierbij een grote rol.

We mogen het debat over de kwantitatieve aanpak hier niet voeren. Het behalen van een bepaald aantal studiepunten mag niet automatisch tot een bepaald resultaat leiden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.02 uur.*
